

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΗΧΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΑΓΚΡΗΤΙΟ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΑΡΡΕΝΩΝ ΧΑΝΙΩΝ

ΧΑΝΙΑ 11 Νοεμβρίου 1957

ΕΤΟΣ Ζ' ΤΕΥΧΟΣ 1ον

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡ. Δραχ. 20

ΤΙΜΗ ΦΥΛ. ΔΡΑΧ. 1.50

ΝΕΟ ΕΤΟΣ, ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ, ΝΕΑ ΖΩΗ

Τραβάμε τον ανήφορο σκυφτοί
και μπαίνομε ολοένα πιο βαθιά
στά δύσβατα της γνώσης μονοπάτια
Στά όνειρά μας την έλπίδα οδηγητή,
στήνομε στην ψυχή μας μία φωτιά
που μάς υπόσχεται παλκτικά και πλ-
(λατρία

Τά όπλα μας: βιβλία και δουλειά
και θέληση και γνώση και ψυχή.
Τραβάμε στη ζωή που μάς ανήκει.
Μοχθούμε και δουλεύομε σκληρά
κι' είναι βαθιά μας η έλπίδα κι' η εύχη
πως θα κερδίσωμε κι' αυτή την τίμια
(νίκη

ΤΑΚΗΣ ΜΗΤΣΑΚΑΚΗΣ

Η ΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΤΟΥ ΣΑΡΑΝΤΑ

Πολλά θα λεχθούν τις καθαρά έλληνικές μέρες που έρχονται γύρω απ' τὸ ΟΧΙ καὶ τὸ έλληνικὸ θαῦμα τοῦ 40. Θα ὑμνηθοῦν οἱ ἥρωες, θα τιμηθοῦν οἱ νεκροὶ καὶ κυρίως θα δοθῆ ἄλλη μιὰ δικαιοῦν εθνικῆς ἔξαρχης καὶ ἀναβάπτισης στὴν κολυμπήθρα τοῦ ἀκρατοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τῆς μεγαλύτερης ἐθνικῆς ὑπερηφάνειας γιὰ τοὺς ἀπανταχοῦ Ἕλληνες. Ἐμεῖς μὲ τις γραμμὲς αὐτὲς δὲν θα ἐξυμνήσουμε τοὺς πρωτεργάτες ἢ τοὺς ἀφανεῖς ἥρωες τῆς ἔξοχης νίκης. Θὰ προσποθήσουμε νὰ δοῦμε πῶς ἀποκτῆθηκε μιὰ τέτοια νίκη καὶ προπαντὸς θα σταθοῦμε σ' ἓνα σημεῖο, σ' ἓνα ἐνθαρρυντικὸ συμπέρασμα πὺ ἐκτρέπει νὰ βγάλουμε ἢ αὐτοθυσία, ὁ ἥρωϊσμός καὶ ἡ ἀκατάβλητη ψυχικὴ δύναμη τῶν Ἑλλήνων ἐκείνων.

Αὐτὸς ὁ πόλεμος ἦρθε ξαφνικὰ στὴ χώρα μας ὅπως ξαφνικὰ κι' ἀπρόβλεπα ἐρχεται ἡ καταιγίδα γιὰ νὰ ἰσοπεδώσῃ ὅτι βρεῖ στὸν καταστροφικὸ δρόμο της. Ὅμως ἡ Ἰταλικὴ καταιγίδα ἐμᾶς δὲν μόρεσε νὰ μᾶς παρασύρῃ κάτω ἀπ' τὴ δύναμη της, κάτω ἀπ' τὸν καταθλητικὰ ὄγκο της τῶν 3 ἑκατομμυρίων σπαθιῶν. Ἡ ἀγωνιζομένη ἀνθρωπότηρ ἔμεινε κατάπληκτη, ἀκόμη κι' ἐμεῖς ! Πηγαίναμε στὸν πόλεμο γιὰτὶ αὐτὸ μᾶς πρόσταξε τὸ παρελθόν μας μὲ τὴ φωνὴ τῶν τριῶν χιλιάδων χρόνων, γιὰτὶ αὐτὸ ἔλεγε ὁ ἀνδρισμός μας. Πιστεύαμε σὲ μιὰ νίκη γιὰτὶ τὸ ἴδιο κάνει κάθε στρατιώτης πὺ θέλει νὰ κρατηθῆ στὸ μέτωπο καὶ μετὰ ἀπ' τὴν πρώτη ἦττα του. Πιστεύαμε στὶς δυνάμεις μας γιὰτὶ χρειαζόμαστε αὐτὴ τὴν πίστη περσοστέρο ἀπ' ὅτι τὴν εἶχαμε. Κι' ὅμως νικήσαμε! Κι' οἱ πῖο αἰσιόδοξοι ἀπὸ μᾶς τοὺς ἴδιους δὲν φανταζόντουσαν τὸ κουρέλιασμα μιᾶς ἄριστα ἐξοπλισμένης καὶ γυμνασμένης στρατιᾶς ἀπὸ μιὰ χούφτα τακτικῶν στρατοῦ καὶ μερικὰ σώματα ἐφεδρῶν καὶ ἰεθελοντῶν σχεδὸν ἀνδρῶν στὴν πολεμικὴ τέχνη. Κι' ὅμως αὐτὸ πὺ πρῶτα νομιζόσαν οὐτοπία ἔγινε, ἢ πῖο χειροπιαστὴ καὶ ὄρατα πραγματικότητα. Τὶ συνέβηκε λοιπὸν στὰ Ἑλληνικὰ κατὰβραχα τῆς Ἠπείρου καὶ τῆς Μακεδονίας τὸ σαράντα; Τὶ ἔδωσε μιὰ τέτοια νίκη. Ἡ ἀπάντηση δὲν εἶναι δύσκολη. Ἦταν τὸ ξύπνημα μέσα στὰ στήθια τῶν ὑπερασπιστῶν τῆς πατρίδας γῆς, τῆς παληᾶς ἐκείνης φλόγας πὺ ἐκαιγε στὰ στήθια ἀρχαίων ἢ κοντινότερων προγόνων ἦταν μεγαλοφυΐα, αὐτὸ νίκησε. Δὲν ἦταν ἡ ὑπεροφία, ἡ ἀριθμητικὴ ὑπεροχὴ ἢ ἡ καλύτερη ἐκπαίδευση πὺ ἔδωξε ὡς τὴν Ἀνδριατικὴ τοὺς Ἰταλούς. Ἦταν ὁ ἀπρόβλεπτος παράγοντας πὺ μέθυσε σὰν κάποτε τοὺς ἄμαρτωλοὺς καὶ κλέφτες τοὺς Ἕλληνες καὶ τοὺς ἔκανε νὰ ριχτοῦν χωρὶς σκέψη, χωρὶς φρονιμάδα, μὲ μιὰ ὑπεροχὴ ἀπερισκεψία στὴν ἀντάρα, στοὺς καπνοὺς καὶ στὸν ὄλεθρο τῆς μάχης πὺ ἐκλείνε στὸ τέλος πρὸς τὸ μέρος τους.

Καὶ τὸ συμπέρασμα πὺ δίνει τὸ λεβέντικο μεγαλεῖο τοῦ σαράντα; [Εἶναι κάτι πὺ μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ἀτενίζουμε μὲ ἠσυχία καὶ σιγουριά τὸ ἐθνικὸ μας μέλλον. Εἶναι ἡ διαπίστωση ὅτι ὁ σημερινὸς Ἕλληνας δὲν ἔχει νὰ ζηλέψῃ τίποτε ἀπ' τοὺς πρόγονους

του κοντινοὺς ἢ μακρυνούς. Ἐχει τὶς ἴδιες πάντα πολεμικὲς ἀρετὲς, τὰ ἴδια ψυχικὰ χρῆσιματα καὶ τὴν ἴδια βαθειὰ πίστη στὰ πεπωμένα τῆς φυλῆς του καὶ τὴν ψηλὴ ἀποστολὴ τῆς χώρας μας. Ξέρει νὰ πολεμᾷ μὲ τὴν ἴδια ἔξαρχη καὶ τὸ ἴδιο θάρρος πάντα καὶ δὲν λογαριάζει τὴ ζωὴ του ἂν ἢ θυσιᾶ τῆς θὰ δυναμώσῃ τὸ ἰδανικὸ του πὺ λέγεται πατρίδα καὶ λευτεριά. Ἄς λείψουμε πῖα εἰ γκρινιάρικες μεμφοιρίες καὶ οἱ αὐτοκατάκρυψεις, τὸ κοντινὸ παρελθὸν μᾶς δείχνει σὲ ποῖο ὕψος στέκει ὁ σημερινὸς Ἕλληνας πὺ ὡς τώρα ἀπὸ μιὰ πρᾶξενη ψύχωση κι' ἓνα στραγγαλιστικὸ «κομπλέξ» κατωτερότητας νομιζαμε μιὰ ἀσήμαντη μονάδα καὶ ἓνα ἀξιολύπητο ἀπομεινάρει τῆς «πάλαι ποτὲ» Ἑλλάδας. Μὲ τὴ νέα πίστη μας, τὴν πεποίθηση στὴν ἀξία καὶ τὴ δύναμη τοῦ σύγχρονου Ἑλληνισμοῦ, ἄς ἀτενίσουμε ψηλά, ἐκεῖ πὺ πρέπει ν' ἀτενίζῃ κάθε Ἕλληνας, καὶ ἀριχτοῦμε γεμάτοι δημιουργικὴ διάθεση στὴν ἀνοικοδόμηση τῆς Ἑλλάδας μας καὶ τὴν ὕψωση τῆς στὸ σημεῖο πὺ τὴν τοποθετοῦμε στὰ πῖο τολμηρὰ καὶ ὄρατα ὄνειρά μας.

M. X.

Ο ΕΛΛΗΝΑΣ

- Ἀνθρώπε ξέρεις τί εἶναι πατρίδα ;
- Εἶναι ἡ γῆ πὺ μὲ γέννησε.
- Χῶμα δὲν εἶν' ἡ πατρίδα σου ;
- Χῶμα καὶ πέτρες καὶ βουνά
- Ὅλη ἡ γῆ δὲν εἶναι χῶμα καὶ βουνά ;
- Ὅλη ἡ γῆ δὲν εἶναι πατρίδα μου.
- Ἀνθρώπε τὴν ἀγαπᾷς τὴ γῆ σου ;
- Ρώτησε ἂν δὲν τὴν ἀγαπῶ νὰ σοῦ πῶ «ὄχι»
- Γιὰτὶ δὲν λέγεις «ναί» ;
- Ἐγὼ λέω πάντος «ὄχι»
- Ἀνθρώπε εἶσαι περήφανος.
- Πέσ' το στοὺς ἀνέμους καὶ στ' ἄστρα.
- Ἀνθρώπε εἶσ' εὐγενὴς κι' ἀριστοκράτης ;
- Πέσ' το στοὺς λύκους καὶ στοὺς βαρβάρους.
- Τοὺς μισεῖς τοὺς βαρβάρους ;
- Τοὺς λυπᾶμαι.
- Κι' ὅμως εἶμαι φτωχός.
- Δὲν θέλω οἶκτο.
- Εἶσ' ἀδύνατος ;
- Δὲν ζητῶ βοήθεια.
- Θέλεις προστασία ;
- Ὁχι. Ὁχι, Ὁχι.
- Ἀνθρώπε ξέρω ποῖος εἶσαι. Εἶσαι ὁ Ἕλληνας

ΤΑΚΗΣ ΜΗΤΣΑΚΑΚΗΣ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΕΣ ΩΡΕΣ

Μ. ΧΟΧΛΑΚΑΚΗ

Ἄνησχα καὶ τεραγμένα φτερουγίσματα λεπτῶν καὶ εὐαίσθητων ψυχῶν. Τὰ πρῶτα σκιρτήματα τῆς ποιητικῆς ἐμπνεύσεως, τὸ σπηρούνισμα πού ὠθεῖ τὸν Πήγασο νὰ καλπᾷ στοὺς ἀέρινους δρόμους του, τῆς ὑψηλῆς συλλήψεως καὶ τῆς ἑξοχῆς δημιουργίας. Οἱ πρῶτες βροχές, τὰ πρῶτα δειλά, λεπτεπίλεπτα κυλάμينا καὶ μιὰ γλυκεῖα θλίψη καὶ ἀβουλία πού μπαίνει ἠδονικὰ στοὺς πόρους τῆς ζωῆς καὶ τῆς σκέψης λικνίζοντάς τις ἀπαλὰ σὲ μύρια δράματα, αὐτὸ εἶναι τὸ Φθινόπωρο. Τὸ ἐπισκεπτήριόν του μᾶς τὸ ἔστειλε ἤδη σὰν εὐγενέστατος καὶ γεμάτος τάντ ἐπισκέπτης πού δὲν θέλει ἢ ἐπίσκεψή του νὰ βρῆ ἀπροετοίμαστο κανένα.

Σκόρπισε σὰν κακόγουστος καὶ βαρύνθυμος ζωγράφος μερικὲς μαβιὲς πινελιὲς στὸ γαλάζιο φωτεινὸ χάος καὶ ξηγύμνωσε σὰν παιγνιδιάρης σάτυρος τὴ φύση ἀφίνοντάς την χωρὶς κανένα στολίδι νὰ προσπαθῆ νὰ κρύψῃ ἀπεγνωσμένα τὴ γύμνια τῆς.

Ἄρπαξε ἀκόμα ἀπὸ ἑξοχῆς καὶ παραλίες κορμὰ πού χαίρονταν τὸν ἥλιο τὴν θάλασσα, τὴ ζωὴ καὶ τὰ φερε, σὰν σχολαστικὸς κοθοδηγητὴς πού δὲν συγχωρεῖ παρεκλήσεις, σὴ δουλειά, στὸ θρανί, σὴν ρουτίνα. Γέμισε φροντίδες καὶ σκοτοῦρες τὰ ἀφρόντιστα καὶ νεανικὰ κεφάλια μας στέλνοντάς μας συγχρόνως μιὰ ἀνέκφραστη μελαγχολία νὰ γεμίξῃ τίς ὥρες μας, ἓνα τίποτε ἀκατανόητο νὰ μᾶς σφίγγῃ τὴν καρδιά κάνοντάς την εὐαίσθητη καὶ μελανὴ σὰν κερί. Μὰ αὐτὴ ἡ βρυβὴ ἀπιαστὴ μελαγχολία, τὸ αἴσθημα αὐτὸ τοῦ ἄδειου, τῆς ἀπόλυτης κενότητος τοῦ φθινοπώρου δὲν εἶναι παρὰ ἢ μαζοχιστικὴ ἠδονὴ τοῦ νὰ εἶσαι θλιμμένος. Ἀφεθεῖτε λοιπὸν ἀφοβα καὶ μὲ νοσταλγικὴ διάθεση στὴ λαγνεῖα τῆς ἀβουλί-
ς σας ἐνῶ στὰ τζέμια τὰ φλογισμένα ἀκόμα ἀπ' τὴ ζέστη τοῦ καλοκαιριοῦ οἱ βροχοστάλες θὰ συνθέτουν ἓνα ἀκόρντο πού θὰ μιλά γιὰ τὴ χαρὰ, τὴ λύπη γιὰ ἀγνωστες καὶ χαμένες μέσα στὴν ἀγλὴ τοῦ ἀγνωστοῦ, χῶρες γιὰ παραμύθια σὰν αὐτὰ πού ἀκούγατε ὅταν εἴσαστε μικροὶ ἀπὸ τὸ βαρὺ ζεστὸ τέμπρο τῆς φωνῆς κάποιου γέρου παιποῦ κοντὰ στὸ τζάκι, τὴν ἀγαπημένη γωνιά τῆς χαρᾶς καὶ τῶν οἰκογενειακῶν στιγμῶν τῆς θαλπωρῆς καὶ τῆς γαλήνης. Ἄν τέτοιες στιγμὲς σᾶς χρειαστῆ, ἓνας διακριτικὸς φίλος γιὰ νὰ σᾶς συντροφεύσῃ στὰ ξιμολύματα τῆς φαντασίας καὶ τὴν ἀκάθεκτη ἐπέλασι τῶν γλυκῶν ἀναμνήσεων τοῦ παρελθόντος ζητεῖστε τον σὲ μιὰ γλυκεῖα μουσι-

κὴ, σ' ἓνα Μόζαρο σβραρό, σκεφτικὸ καὶ σ' ἓνα ρωμαντικὸ ξέσπασμα μιᾶς εὐγενικῆς ψυχῆς σὰν τοῦ Μαλακάση ἢ τῆς Μυρτιώτισσας. Εἶναι ἡ ἰδανιώτερη συντροφιά πού μπορεῖτε νὰ βρῆτε. Θὰ νοιώσετε μὲ τὴν βοήθειά της τὴν πραγματικὴ ὁμορφιά τοῦ φθινοπώρου καὶ θ' ἀγγίξετε μὲ τὰ χέρια τῆς ψυχῆς, τῆς σκέψης καὶ μὲ τὸ γοῦρο φόντο ἑνὸς οὐρανοῦ γεμάτου σύννεφα καὶ τὸ βελὸν κεραμιδι χῶμα τῶν τοπίων τοῦ φθινοπώρου μὲ μιὰ σφοδρὴ ἐπιθυμία νὰ ἀφομοιωθῆτε μ' ἕλο αὐτὸ τὸν κόσμον, νὰ μπορέσετε νὰ τὸν κλείσετε στὰ δύο σας χέρια καὶ νὰ πόρετε καὶ νὰ δώσετε ἀγάπη καὶ συμπάθεια ἀπὸ ὄλους καὶ γιὰ ὄλους.

ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΟΤΙ:

— Ἡ μεγαλύτερα γέφυρα τοῦ κόσμου εἶναι τοῦ Ὁάκλαντ τοῦ Σάν Φραγκίσκο. Τὸ μήκος της φθάνει τὰ 15 χιλιόμετρα.

— Στὴ Ρωσσία τὰ διάφορα ἐπιτραπέζια σκευὴ κατασκευάζονται ἀπὸ ἀδιάβροχο χαρτί. Τὸ 1937 ἐδόθησαν στὸ ἐμπόριο 38 ἑκατ. ποιήτρια.

— Ἐνας ἄνθρωπος βαδίζοντας νυχθημερόν μὲ ταχύτητα 4 χιλίωμ, τὴν ὥραν θὰ χρειάζοταν 415 μέτρους γιὰ νὰ κἀνὴ τὸ γύρω τοῦ κόσμου.

— Κατ' ἔτος συμβαίνουν στὸν κόσμον 95 πλημμύρες, 83 κυκλώνες, 32 σεισμοί, 23 πυρκαϊές, 10 ξηρασιές καὶ 7 ἐκρήξεις ἠφαιστείων.

— Στὴ Σερβία ὑπάρχει ἓνας ὀδοντίαρος πού μπορεῖ νὰ κἀμὴ 2 500 ἑξαγωγῆς δοντιῶν σὲ τρεῖς ὥρες χωρὶς ἀναισθητικά, καὶ μὲ τὰ χέρια.

— Ὅταν συναντῶνται δύο κάτοικοι τοῦ Θιβέτ χαιρετῶνται βγάζοντας τὴ γλῶσσα τους ἔξω ἀπὸ τὸ στόμα.

— Μιὰ πόλις τοῦ Μεξικῆ ἔχει τὸ ἑξῆς περίεργον ὄνομα «Παρρσμανταμανακουτιρίμικουάρο».

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ Ν. ΚΥΡΙΑΚΑΚΗ

Τάξις Δ' Γ'ΟΧ.

ΕΠΙ ΤΗ 200^η ΕΠΕΤΕΙΩ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΤΟΥ

ΡΗΓΑΣ ΒΕΛΕΝΣΤΙΝΛΗΣ

Ἄπ ἄκρον εἰς ἄκρον τῆς Ἑλληνικῆς γῆς γιορτάστηκε φέτο ἡ ἑκατονταετηρίς τοῦ θανάτου τοῦ Ἑθνικοῦ μας ποιητοῦ. Δυστυχῶς ἐλάχιστοι ἀντιθέτως εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ξέρουν ἀπλῶς ὅτι φέτο συμπληρώθηκαν 200 χρόνια ἀπὸ τότε ποῦ σὲ μιὰ μικρὴ γωνιά τῆς Ἑλλάδος γεννήθηκε ὁ Ρήγας Φερραῖος Ἄς γνωρίσωμεν λοιπὸν τὸν ἔθνομάρτυρα ποιητὴ.

Μέσα στὴ μονότονη ἀπλωσιὰ καὶ ξεραίλα τοῦ Θεσσαλικοῦ κάμπου ἀπλώνεται μιὰ μικρὴ ὄασις. Ἀφθονα νερά, καταπράσινα λειβάδια, βαθύσκια δάση χαρίζουν τὴν ὀμορφιά τους εἰς τὸ μικρὸ χωριὸ Βελεστῖνο στὴ θέσι τῶν ἀρχαίων Φερρῶν. Ἐκεῖ τὸ 1757 γεννήθηκε ὁ Ἀντώνιος Κυριαζῆς ὁ γνωστὸς ὡς Ρήγας Βελενστινλῆς ἢ Φερραῖος. Τὰ πρῶτα γράμματα μαθαίνει ἀπὸ τὸν ἱερέα τοῦ χωριοῦ του καὶ ἀργότερα φοιτᾷ εἰς Ζαγορά ἢ Ἀμπελάκια καὶ εἰς ἡλικίαν 20 ἐτῶν εἶναι δάσκαλος εἰς τὸν Κισσόν. Ἕνας ἐξευτελισμὸς, μιὰ προσβολὴ ἐκ μέρους τῶν Τούρκων τὸν ἀναγκάζει νὰ φονεύσῃ ἕνα ἐξ αὐτῶν καὶ ἀκολούθως νὰ μεταβῇ πᾶν ὡς στὴν χιονοσκεπασμένη κορυφὴ τοῦ Ὀλύμπου. Ἐκεῖ ἀνάμεσα στοὺς σταυραῖτους πρωτοτραγουδᾷ «Ὡς πότε παλληκάρια θὰ ζοῦμε στὴν σκλαβιά...»

Ἀπὸ τὸν Ὀλυμπο πηγαίνει στὸ Ἅγιον ὄρος καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Κων/πολιν. Εἰς τὴν Βασιλεύουσαν ὁ Ρήγας γνωρίζεται μὲ τὸν Ἄλ. Ὑψηλάντη—πάππον τῶν εὐεργετῶν τοῦ ἔθνους—ὅστις τὸν προσλαμβάνει γραμματικόν του ἀκόμα καὶ ὅταν μεταβῆ εἰς τὶς παραδουναβίες ἡγεμονίες. Τὸ 1788 ὁ Ρήγας πρόσλαμβάνεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀρχοντος τῆς Βλαχίας Μαυρογένη. Ὅστος τὸν διορίζει καϊμακάρη δηλ. τοπικὸν ἄρχοντα τῆς Κραϊόβας εἰς τὴν Ν. Δ. Βλαχίαν ὅπου ὁ Ρήγας ἀφήνει τὶς καλύτερες ἐντυπώσεις. Βοηθᾷ τοὺς κατοίκους πρὸ πάντων εἰς τὸ ξεχιδνίσμα τῶν δρόμων. Χαρακτηρηστικὸ εἶναι τὸ διστιχο: «Ὅταν ὁ Θεὸς τὸ θέλῃ ἕναν σάν τὸ Ρήγα στέλλει μ' ἕνα τεχνητὸ βαρέλι». Μετὰ τὸν ἀποκεφαλισμὸ τοῦ Μαυρογένη ὅστις εἶναι ἀφορμὴ εἰς τὸ Ρήγα γιὰ νὰ γράφῃ «Βεζύρης δραγουμάνος ἀφέντης κι' ἄν σταθῆς ὁ τύραννος ἀδίκως σὲ κάνει νὰ χαθῆς» συνοδεύει καὶ γίνεται γραμματικὸς τοῦ Βαρώνου ντε Λαγγενφέλδ. Τὸ 1790 ὁ Ρή-

γας εἰς τὴν Βιέννην ἐκδίδει τὰ πρῶτα του βιβλία. Τὸ πρῶτον ὑπὸ τὸν τίτλον «Σχολεῖον τῶν ντελικάτων ἐραστῶν» περιλαμβάνει ἕξι ἐρωτικὰ διηγήματα, τὸ δὲ δευτέρον ἐκυκλοφόρησε ὑπὸ τὸν τίτλον «Φυσικῆς ἀπάνθισμα διὰ τοὺς ἀγγίνους καὶ φιλομαθεῖς Ἑλληνας». Τὰ ἔτη 1791—96 εὐόσκομεν τὸν Ρήγα εἰς τὴν Βλαχίαν ἀλλὰ τὸν Αὐγουστον τοῦ 1796 τὴν ἐγκαταλείπει ὀριστικῶς. Εὐρισκόμεθα εἰς τὴν ἐποχὴν ποῦ ἡ Εὐρώπη ἀπασχολεῖται μὲ τὴν Γαλλ. ἐπανάστασιν, ὁ Ρήγας συνεπαρμένος ἀπὸ τὸς νίκας τοῦ Βοναπάρτη ἀποφασίζει νὰ πρωτοστατήσῃ μὲ τὴν βοήθειαν τῶν Γάλλων εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος του. Τὸ σχέδιον του εἶναι ἡ ὀριστικὴ διάλυσις τῆς Ὑσθμ. Αὐτοκρατορίας. «Ν' ἀνάψωμε μιὰ φλόγα σὲ ὅλη τὴν Τουρκίαν, νὰ τρέξῃ ἀπὸ τὴν Πόσσα ἕως τὴν Ἀραπιά».

Δεκέμβριος 1797, ὁ ἔνθερος ὑποστηρικτῆς τῆς ἐλευθερίας ἔχει διαβατήριον διὰ τὴν Τεργέστη καὶ ἀπ' ἐκεῖ θὰ μετ' βῆ εἰς τὴν Δούλων πατριδα. Σ' αὐτὸ τὸ ταξίδι θέλει νὰ πάρῃ μερικὰ πατριωτικὰ φυλλάδια. Γεμίζει 3 κιβώτια καὶ τὰ στέλνει εἰς τὸν συνεργάτη—ἔμπορο τῆς Τεργέστης Ἄντ. Κορωνιὸ μαζὺ μὲ μιὰ συστατικὴ ἐπιστολή. Ὁ Κορωνιὸς ἔλειπε καὶ τὸ γράμμα τὸ παίρνει ὁ συνέταιρός του Δ. Οἰκονόμου, ὅστις χωρὶς ἀργοπορίαν καταγγέλλει τῆς ἐνεργειῶν τῶν συμπατριωτῶν του εἰς τὴν Αὐστριακὴν ἀστυνομίαν! Ἡ τραγικὴ συνέχεια!!! Τὸ βράδυ τῆς 19ης (12ου) 1797 φθάνει ὁ Ρήγας εἰς τὴν Τεργέστην καὶ συλλαμβάνεται. Ὅλα τούτα ὄνειρα γκρεμίζονται ὅλες αἱ ἐλπίδες του σβύνουν. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ Αὐστριακοὶ δροῦν κεαυνοβόλως, συλλαμβάνεται ὁ Κορωνιὸς καὶ ἄλλοι συνεργάται. Τὸ βράδυ τῆς 30ης Δεκεμβρίου συδεδωμενοὶ ἐτοιμάζονται νὰ μεταφερθοῦν εἰς Βιέννην. Μέσα στὸ σκοτάδι τῆς νύκτας μέσα στὴ μούχλα τοῦ δεσμωτηρίου ὁ Ρήγας θυμᾶται «Κάλιο ἔναι μιὰς ὥρας ἐλεύθερη ζωὴ παρά σαράντα χρόνια σκλαβιά καὶ φυλακὴ» καὶ κάτι σάν παγγερὸ σφίγγουν τ' ἀλυσσοδεμένα χέρια του! Ἕνα μικρὸ μαχαιράκι!! Κάτι ποῦ μπορεῖ νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ ἀπ' αὐτὰ τὰ βάσανα! Εἶναι τὸ φονικὸ ὄργανο ποῦ πάντοτε εἶχε μαζὺ του καὶ παρ' ὅλες τὶς ἐρευνες! Καὶ νά!!! Τὰ δάκτυλά του σφίγγουν τὴ λαβὴ καὶ τὸ παγγερὸ ἄ-

ΤΟ ΑΘΑΝΑΤΟΝ ΕΠΟΣ ΤΟΥ 1940-41

Ἰανουάριος 1940 Ἰανουάριος 1957. Δέκα ἑπτὰ ἔτη κύλησαν στήν ἀβυσσόν τοῦ παρελθόντος ἀπό τήν ἱστορικὴν ἐκείνη ἡμέρα κατὰ τήν ὁποίαν ἡ Ἑλλάς ἀπήντησε, εἰς τοὺς ἐπιβουλευθέντας τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἰταλούς, τὸ ἀθάνατο ἐκεῖνο «ΟΧΙ», τὸ ὁποῖον κατηύγασε τὸν κόσμον δλόκληρον καὶ ἐδώρησε εἰς τοὺς ἐλευθέρους λαοὺς τὸ πρῶτο μεϊδίαιμα τῆς νίκης. Δέκα ἑπτὰ ἔτη ἔκλεισαν στὸν κύκλο τους τὴν ἀποφράδα αὐτὴν ἡμέραν, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἕνα ἀδιαμφισβήτητον τεκμήριον τοῦ ὅτι, ὁ Ἕλληνας εἶχε σφυρηλατήσει εἰς τὴν ψυχὴν του τὴν ἰδέαν τῆς ἐλευθερίας καὶ μέσα εἰς τὴν καρδίαν του εἶχε κλείσει ὡς μοναδικὸν θησαυρὸν δλόκληρον τὴν ἔκπαυλον καὶ ἔνδοξον Ἑλλάδα.

~~~~~

τσαλί βυθίζεται μέσα στὸ κορμί του !!! Μιά, δύο, πέντε, δέκα ποιὸς ξέρει πόσες φορές !! Δὲν ἐπέρχεται ὅμως τὸ ἀποτέλεσμα ποὺ θέλει μόνο ἡ μετάβασις του εἰς τὴν Βιέννην ἐπιβραδύνεται, Ἄπο τὴν φυλακὴ—ἀναρωτήριον κατωρθώνει—ποιὸς ξέρει διὰ τίνας τρόπου νὰ στείλῃ ἕνα γράμμα πρὸς τὸν Εἴλλον πρόξενον τῆς Τεργέστης διὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ, ἀλλ' αὐτὸς ἀργοπορεῖ καὶ ἔτσι τὴν 5η Φεβρουαρίου 1798 ὁ Ρήγας καὶ οἱ συνεργάται του ὡδηγοῦνται καὶ ἔπειτα ἀπὸ ἡμέρας φθάνουν εἰς Βιέννην. Πολλὰ γεγονότα λαμβάνουν ἐκεῖ χώραν μέχρι τὴν 27 Ἀπριλίου ἕνα ἀπόσπασμα ξεκινᾷ τότε μετὰ 8 γενναῖα παλληκάρια ἀλυσοδεμένα 8 Ἑλληνόπουλα ὡδηγοῦνται στὸ Βελιγράδι καὶ ὁ ἐκεῖ Καίμακάμης τὰ φυλακίζει εἰς τὸν σκοτεινὸν πύργον τῆς Neboisa 40 μέρες ὑποφέρουν καὶ ὑπομένουν καρτερικὰ τὰ βασανιστήρια, μόνο τὸν θάνατον περιμένουν! Καὶ ἦλθε! Ἦλθε μέσα στὸ παγερὸ σκοτάδι τῆς νύκτας !! «Ἦλιε μου νὰ ἴσαι μαρτυρίαν, τὸ αἷμα ὡς τὴ στερνὴ σταλαγματιὰ γιὰ τὴν πατρίδα χύνω» εἶχε πρωτοτραγουδήσει ὁ ἀγνὸς δραματιστὴς τῆς Ἑλευθερίας. Τὸ αἷμα του ὅμως δὲν χύθηκε! Ἦλιος δὲν εἶδε τὸν φρικτὸ του θάνατον! Μέσα στὸ σκοτεινὸν μπουντρούμι στραγγαλίστηκε ὁ τραγουδιστὴς ἀπὸ τὸ Βελεστῖνο μαζὺ μετὰ τοὺς συντρόφους του. Τὰ πτώματα πετάχτηκαν στὸ ποτάμι ἀλλὰ μπήκαν καὶ στὶς καρδιὰς τῶν Ραγιαδῶν. Ἐγίναν τὰ ἔθνικα σύμβολα. Τὰ τελευταῖα λόγια τοῦ Ρήγα «Οὕτω θνήσκουν τὰ παλληκάρια, ἀρκετὸ σπὸρο ἔσπειρα, ἐλεύσεται ἡ ὥρα ὅτε τὸ γένος θέλει συνῆξει τὸν γλυκὺν καρπὸν», βρῆκαν τὴν ἀπήχησίν των. Εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα χύθηκαν πάνω στὸ ἔθροισμα οἱ Ραγιαδες τραγουδώντας τὰ τραγούδια τοῦ Ρήγα. Ἀπὸ τὰ βουνὰ τῆς Ρούμελης, τοῦ Μωριά, τῆς Κρήτης, μέσα ἀπὸ τὰ καρυοφίλια ξεπετάχθηκε ἡ Λευτεριά καὶ ἔδωσε ζωὴ καὶ δύναμιν στὸ κάθε τι πάνω στὴ σκλαβωμένη γῆ.

ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ ΕΥΑΓΓ.

5α, εἶχε κλείσει δλόκληρον τὸ ὄραϊον καὶ μαγευτικὸν ἐκεῖνο ὄραμα, τὸ ὁποῖον ἐδημιούργησε ἡ αἴγλη καὶ ἡ δόξα τῶν ἐπικῶν ἀγώνων τῆς ἀθανάτου Πατρίδος. Καλυπτόμενον τὸ Ἔθνος μας ἀπὸ τὸν ἴδιον φωτοστέφανον τῆς δόξης, παλλόμενον ἀπὸ τὸν ἴδιον ὑπέροχον ἔθνικόν παλμόν, ἐμψυχούμενον ἀπὸ ἴδιαν πίστην εἰς τὴν βοήθειαν τῆς θεομήτορος, ἀνήρχετο μετὰ τὸν ἀμάραντον τῆς δάφνης κόνινον ἀνάμεσα στοὺς θριάμβους, τοὺς θρύλους καὶ τὰς λάμπεις τῆς νίκης, εἰς τὰ ἡλύσια τῆς ἀθανασίας.

Ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς ἑλληνικῆς γῆς οἱ Ἕλληνες ἦλθον νὰ ἀντισταθοῦν εἰς τὸν κατακτητὴν ὁ ὁποῖος ἐτόλμησε νὰ προσβάλλῃ τὸ δοξασιμὸν τους παρελθόν καὶ νὰ τοὺς ρίψῃ εἰς τὴν βαρβαρότητα. Ὁκτώ ἑκατομμύρια ἐλευθερωτῶν Ἑλλήνων ἐναντίον σαράντα ὀκτῶ ἑκατομμυρίων Ἰταλῶν δούλων. Ἡ ἑλληνικὴ λόγχη ἦστραπτε καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν βουνοκορφῶν καὶ ἡ θρυλικὴ ἑλληνικὴ λαχὴ, τῆς ὁποίας ἡ ἡχώ διὰ τῆς αἶρας τῆς Πίνδου παλλομένη μετεφέρετο πολὺ πέραν τοῦ πολεμικοῦ μετώπου. ἀντιλαλοῦσε εἰς τὰ βουνὰ καὶ τὰ φαράγγια τῆς πατρίδος μας ποὺ τὰ ἔχουν ἀγιάσει στὴν μνήμη μας θρόλοι τριάντα αἰώνων Ἐνὼ ὅμως τὸ ἔπος τῆς Ἀλβανίας ἄφινε κατάπληκτον ὅλον τὸν κόσμον, ἕνα νέον ἄρχισε νὰ γράφεται εἰς τὰ βουνὰ τῶν ὄχυρῶν μας ὅταν ἔφθασε τῆς Ἰταλίας συνεπικουρὸς ἡ πανίσχυρος Γερμανία. Ἡ πρώτη οὐσιαστικὴ ἀντίστασις κατὰ τοῦ γερμανικοῦ ἀγκυλωτοῦ σταυροῦ, τὸ πρῶτο κτύπημα κατὰ τῶν ἀητιήτων ἕως τότε μονάδων τοῦ Χίτλερ. Τότε ἐφάνη ὅτι δὲν ἦτο ἀήτητος ἡ Γερμανία ὅσο τὴν ἐπαρουσίαζαν οἱ Ναζὶ καὶ οἱ δορυφόροι των. Ὁλος ὁ κόσμος συνέχετο ἀπὸ θαυμασμόν μετὰ τὰ κατορθώματα τῆς «μικρῆς» Ἑλλάδος. Καὶ ὅλος ὁ κόσμος ἐλυπήθη ὅταν ἡ πατρίς μας, ἀφοῦ ἐγένετο ὀλοκαύτωμα εἰς τὸν βωμόν τῶν εὐγενεστέρων ἀνθρώπων ἰδανικῶν, ἔπεσε ἐπὶ τοῦ Γολγοθα διὰ τὴν νίκην καὶ τὴν λύτρωσιν τῶν ὑποδουλωθέντων λαῶν. Ἐπεσε μὰ δὲν ἐνίκηθη. Ἐδῶσε ἕνα τρομερὸν μάθημα στὸν Φασισμό, ποῦ, στηριζόμενος στὴν σιδηρόφρακτὴ βία του, ἠθέλησε νὰ ὑποτάξῃ τίς ψυχὰς ἐλευθέρων ἀνθρώπων. Ἐκεῖ εἰς τοὺς τάφους ἐκείνων ἔπεσαν διὰ τὴν Πατρίδα μας, προσθέτοντες ἕνα λαμπροπόρφυρο διαμάντι εἰς τὴν μακροαῖωνα Ἱστορίαν τῆς Φυλῆς μας, ἃς φθάσῃ ἡ εὐλάβειά μας καὶ ἃς τοὺς διαβεβαιώσωμε ὅτι αὐριο θὰ διακυρῆξωμε καὶ ἡμεῖς ὅτι «ἄμας δὲ γ' ἐσόμενα πολλὰ κάρρονες» πρὸς αἰώνιαν δόξαν τῆς ἀθανάτου Ἑλλάδος μας, τῆς κοσμοξακουσμένης μας Πατρίδος.

ΠΟΥΡΑΚΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
Ἡ Πρακτικὸν

Δ Ι Η Γ Η Μ Α

ΣΤΟ ΒΩΜΟ ΤΟΥ ΚΑΘΗΚΟΝΤΟΣ

Μέσα στην απόλυτη ήσυχία που έπικρατούσε στους διαδρόμους και στις καμπίνες του γάλλου γερμανικού υποβρυχίου «R 15», άκούστηκε ξαφνικά ένα δαιμονισμένο κουδούνισμα που αντίλαλησε σαν ένα άπαισιο ούρλιαχτό γεμάτο φρίκη. Άμέσως κατόπιν μιá υπόκωφη κραυγή σε γερμανική γλώσσα κι' ένας πυροβολισμός που τόν άκολούθησε δεύτερος. 'Ο Έλληνας Γιώργος Λεβαντής σταμάτησε τó νευρικό βηματίσμα μέσα στην καμπίνα του, άνοιξε με φούρια τήν πόρτα και ξεχύθηκε στο διάδρομο κατευθυνόμενος πρós τó μέρος που άκούστηκε ó δαιμονισμένος θόρυβος και πρós τó όποιον έτρεχαν οι άγουροξυπνημένοι γερμανοί άπ' όλες τις διευθύνσεις του υποβρυχίου.

Έτρεχε με τήν άγωνία στο πρόσωπο και τήν ψυχή στα δόντια, γιατί ήξερε περίπου τί συνέβαινε. «Τό σύστημα συναγεμιο... έπρεπε νά τó σκεφθώ... 'Ο Νίκος τώρα...» Οι σκέψεις άλληλοσυγκρούοντο στο τρικυμισμένο μυαλό του κι' από τó βάθος του είναι του μιá φωνή του έλεγε άδυσώπητα «'Όλα είνε χαμένα... 'Όλα...» Μιá τέτοια γρήγορη και όκνη άποτυχία δέν τήν περίμενε. 'Όταν ξεκινούσαν από τήν έρημική εκείνη άκτή τής Άφρικής ήταν βέβαιος πώς όλα θά πήγαιναν καλά. Ήσαν και οι δύο έφωδιασμένοι με πλαστά χαρτιά που τούς έδειχναν ως Γερμανούς άξιωματικούς και κανείς δέν ύποψιάστηκε πώς ήσαν Έλληνες σμμποτέρ. 'Η διαταγή του Συμμαχικού Στρατηγείου ήταν ρητή, «Νά καταστρέψητε παση θυσία μικροσκοπικά φίλμ τά όποια θά σταλούν εις Άθήνας διά του γερμανικού υποβρυχίου «R 15» διά νά έμφανισθούν». Ήταν ζήτημα ζωής και θανάτου. Θυμόταν ότι τήν 10ην 'Οκτωβρίου—ήταν τó 1943—Γερμανοί πράκτορες είχαν κατορθώσει νά φωτογραφήσουν μέσα στο Συμμαχικό Στρατηγείο έγγραφα άνω πολολόιστου σημασίας διά τούς συμάχους. Και τó στρατηγείο άνέθεσε εις τούς δύο τολμηρούς Έλληνες κατασκόπου τήν καταστροφή τών φίλμς πρωτοΰ τά έμφανίσουν. Είχε μεγάλη έμπιστοσύνη στην Ικανότητά τους. Και νά που είχαν άποτύχει στην πρώτη προσπάθεια. 'Ο καημένος ό Νίκος που έπέμενε νά αναλάβη μόνος του τήν εκτέλεσιν τής άποστολής δέν είχε ύπολογίσει τó καταραμένο σύστημα του

συναγεμιο και συνελήφθη προτοΰ άκόμη μηή στο άρχείο του σκάφους. 'Ο Γιώργος τόν είδε που τόν οδηγούσαν στη μεγάλη αίθουσα του σκάφους αίμόφυρτο. Κάποια από τις δυό σφαίρες τόν είχε βρή στο στήθος. 'Όλα έδειχναν ότι βρισκόταν στα τελευταία του δέν είχε χάσει ώστόσο τις αισθήσεις του. Είδε τόν φίλο του τόν Γιώργο μά δέν έδειξε πώς τόν έγνώριζε. Θά πέθαινε βέβαια, μά δέν θά μιλούσε και μπορεί ό φίλος του νά είχε καλύτερη τύχη εκεί που αυτός έφάνηκε άτυχος.

Οί Γερμανοί τόν ώδήγησαν και τόν εκάθησαν σε μιá πολυθρόνα στη μέση της σάλας. Άμέσως—άφοΰ πρώτα του έδεσαν πρόχειρα τó τραΰμα για νά μήν πεθάνη πριν μιλήση—άρχισαν νά τόν πιέζουν νά άποκαλύψη τήν ταυτότητά του γιατί κατάλαβαν ότι κάθε άλλο παρά Γερμανός άξιωματικός ήταν. Μά ό Νίκος δέν μιλούσε... Κάποιος έπέρασε εκείνη τή στιγμή δίπλα από τόν Γιώργο που παρακολουθούσε με άγωνία τόν φίλο του. Στην άρχή ό Γιώργος δέν του έδωσε σημασία. Μά ξαφνικά ένα παγωμένο ρίγος διέτρεξε τήν ραχοκοκκαλιά του. Αυτό τó άάπτημα... αυτό τó άπαισιο τριγωνικό κεφάλι... ναί... τó σύνολο οΰτοΰ του άνθρώπου του ήταν γνωστό. Μαζί είχαν μηή τήν προηγούμενη στο υποβρύχιο. Ήταν χωρίς άμφιβολία αυτός. Δέν μπορούσε νά κατάλάβη τί δουλειά είχε στο υποβρύχιο αυτός ό Γερμανός ύπνωτιστής, ό Φρίτς Μάγερ, με τις καταπληκτικές Ικανότητες. 'Η παρουσία του όμως του προξενούσε τρόμο. Μπορούσε αυτός νά κάμη τόν Νίκο νά μιλήση και τότε... 'Ο Γιώργος ένοιωσε σ' αυτή τή σκέψη κρδο ιδρώτα νά κυλάη στο μέτωπό του από τις ρίζες τών κατάμαυρων σγουρών μαλλιών του. Άπό τά τρισβαθα τής ψυχής του μιá σκληρή φωνή του φώναξε: «Τέλειωσαν όλα... δέν μπορείς νά κάνης τίποτα πλέον»...

Κύτταζε γύρω του με άπόγνωσι. Άν έκανε κάτι... άν έφευγε... Μά όχι. Αυτό ήταν έγωϊστικό. Έπρεπε νά μείνη κοντά στο φίλο του, νά του δώση θάρρος... Μετρούσε τά δευτερόλεπτα με τούς άπελπισμένους χτύπους τής καρδιάς του. Ένα τρομαχτικό βάρος του έπιεζε τά στήθη. 'Ολόκληρες ώρες είχαν περάσει και δέν του έμεναν παρά λίγα λεπτά νά προσπαθήση νά

φέρη εἰς πέρας τὴν ἀποστολὴν του. Γιά τίποτε ἄλλο δὲν τὸν ἐννοιαζε. Μὰ τί μποροῦσε νὰ κάνη; Κατέβαλε μεγάλες προσπάθειες γιὰ νὰ μπορέση νὰ ἡρεμήσῃ. «Ἡσύχασε, ἡσύχασε» ἔλεγε ἀδιάκοπα ἢ τρικυμισμένη σκέψις του. Ἔχεις χρέος ἀπέναντι στὴν σκλάβαν Πατρίδα σου καὶ στὴν ἀνθρωπότητα. Μὴν κάμεις καμμιά ἄστοχη ἐνέργεια». Τὸ πρόσωπό του πήρε σιγά-σιγά τὸ φυσικό του χρῶμα. Γιά μιὰ στιγμή μόνο τὰ χαρακτηριστικά του συσπάσθησαν ὅταν ὁ ὑπνωτιστὴς πλησίασε τὸν φίλο του. Ἡ ματιὰ τοῦ γενναίου συντρόφου του καρφώθηκε ἐπάνω του, στὸ πρόσωπο τοῦ φίλου του. Ἦταν γεμάτη λαχτάρα σὰν κάτι νὰ περίμενε ἀπ' αὐτόν. Ἦταν μιὰ ἀγωνιώδης ἐπίκλησις νὰ κάνη κάτι πρὶν ὁ σατανᾶς αὐτὸς τοῦ πάρῃ τὴν ψυχὴ του. Ἡ ματιὰ αὐτὴ ἀνεστάτωσε τὸν Γιώργο. Χλώμιασε κι' ἔκανε ἕνα ἀπελπισμένο κίνημα τοῦ κεφαλιοῦ του, σχεδὸν ἀδιόρατο, σὰν νὰ ἤθελε νὰ πῆ στὸν φίλο του πὼς ἦταν ἐντελῶς ἀδύνατο νὰ κάνη κάτι ἐκεῖνη τὴν ὥρα. Ἦθελε νὰ τοῦ μιλῆσῃ, νὰ τοῦ πῆ ὅτι θυσιάζεται μόνος του γιὰ τὴν τιμὴ τῆς Πατρίδος τῶν, νὰ τοῦ πῆ ὅτι αὐτὸς πρέπει νὰ φροντίσῃ μόνο γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῆς ἀποστολῆς τῶν. Φαίνεται πὼς ὄλες αὐτὲς οἱ σκέψεις τοῦ Γιώργου εἶχαν ἀποτυπωθῆ στὰ μάτια του καὶ στὴν ἀδιόρατη κίνησι τοῦ κεφαλιοῦ του. Ὁ Νίκος τὸ κατάλαβε κι' ἔκανε κάτι ποῦ ἀναπτέρωσε τὸ χαμένο ἠθικό τοῦ φίλου του. Κάτι ποῦ ἔδειχνε ὄλο τὸν ὑπέροχο ἡρωϊσμό του. Ἐμπόρεσε νὰ σκεφτῆ ποῖα θὰ ἦτο ἡ ψυχικὴ κατάστασι τοῦ συναδέλφου του καὶ θέλησε νὰ τοῦ δώσῃ θάρρος. Τὰ χεῖλη του μισάνοιξαν καὶ χαμογέλασε ἀγνά πρὸς τὸ μέρος τοῦ Γιώργου. Ἦταν τόσο ἀγνὸ τὸ χαμόγελο αὐτὸ ποῦ κανεὶς ἄλλος δὲν τὸ διέκρινε. Ὡστόσο ὁ Γιώργος τὸ εἶδε καὶ κατάλαβε τὴ σημασία του «Θάρρος Γιώργο» ἔλεγε τὸ χαμόγελο ἐκεῖνο. «Ἔχε θάρρος καὶ μὴ μὲ σκέπτεσαι ἐμένα. Πρέπει νὰ φέρῃς εἰς πέρας τὴν ἀποστολὴν μας, Ἔχε γιὰ Γιώργο». Καὶ συγχρόνως ἀπὸ τὰ βᾶθη τῆς ὑπάρξεώς του ἄκουε καθαρὰ: «Κάτι μπορεῖς νὰ κάμης ἀκόμη. Εἶσαι ἐλεύθερος καὶ πρέπει νὰ ἐκμεταλλευθῆς τὴν ἐλευθερίαν σου. ΦΥΓΕ, ΦΥΓΕ αὐτὴ τὴ στιγμή. Δὲν πῆγαν ἀκόμη ὄλα χαμένα». Προχώρησε σιγά-σιγά πρὸς τὴν πόρταν καὶ κανεὶς δὲν φάνηκε νὰ τὸν προσέχῃ, Ἐκεῖ κοντοστάθηκε κι ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὸ φίλο του —ποῦ τὰ ἀπλανῆ μάτια του ἔδειχναν ὅτι εὐρίσκει πλέον ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ὑπνωτισμοῦ —σὰ νὰ τοῦ ἔλεγε: «Νίκο δὲ σὲ θυσιάζω ἐγὼ αὐτὴ τὴ στιγμή. Μόνος σου θυσιάζεσαι στὸ βωμὸ τοῦ καθήκοντος. Γεῖά σου Νίκο, φίλε μου». Οἱ διάδρομοι ἦσαν ἔρημοι. Τὸ σύστημα ὁμῶς τοῦ συναγεμῶδου δὲν τοῦ ἐπέτρεπε νὰ πλησιάσῃ τὸ ἀρχειο. Κάτι ὁμῶς ἔπρεπε νὰ κάνη. Ἡ ὥρα ἦταν πολὺ τιμῆ. Μιὰ σκέψις καρφώθηκε στὸ μυαλό του καὶ κρῶς ἰδρώτας τὸν περιέλουσε στὴ σκέψι ὅτι... «Αὐτὸ πρέπει νὰ κάνης»

ἀντήχησε τρομερὴ ἡ φωνὴ ἀπὸ τὰ βᾶθη τοῦ ἑαυτοῦ του. «Πρέπει νὰ κάνης αὐτὴ τὴ θυσία. Πρέπει...» Πέρασε γρήγορα ἀπὸ τὴν καμπίνα του κι ἔπῃρε κάτι πλακουτσὸ σὰν ρολοὶ τοῦ τραπέζιου. Τρέχοντας ἔφτασε στὸ μηχανοστάσιο. Οἱ μηχανικοὶ δὲν τοῦ ἔδωσαν προσοχή. «Γερμανὸς ἀξιωματικὸς» ἦταν. Ἦφθησε κάπου αὐτὸ ποῦ κρατοῦσε. Κανεὶς δὲν τὸν πρόσεξε ..

Ἡ τρομερὴ ἔκρηξις ἀντήχησε πέντε δευτερόλεπτα ἀργότερα καὶ τὸ μεγάλο ὑποβρύχιο συγκλονίστηκε ὀλόκληρο. Οἱ φω εἰς τῆς ἀπογνώσεως καὶ τῆς φρίκης ἐγένευσαν τοὺς θαλάμους τοῦ σκάφους ὅταν ἐγιναν ἀντιληπτά τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐκρήξεως. Οἱ ξέφρενες κραυγὲς τρόμου καὶ ἀνήμπορης λύσσης τῶν ἀνδρῶν ἀντιλάλησαν μακάβρια στοὺς τοίχους τοῦ ὑποβρυχίου...

Λίγο ἀργότερα οἱ γερμανικοὶ ἀσύρματοι τῆς Ἀθήνας ἔπαιρναν τὸ ἀκόλουθο μήνυμα: «Ἐποβρύχιον «R—15». Ἀδύνατον ἀναδυθῶμεν. Μηχαναὶ κατεστράφησαν τελείως ἀπὸ ἐκρηξίν ὠρολογιακῆς βόμβας. Κατακλυζόμεθα ἀπὸ δηλητηριώδη ἀέριον».

...Κανεὶς δὲν ἔμαθε ποτὲ τίποτε ἄλλο γιὰ τὴν καταστροφὴ τοῦ ὑποβρυχίου. Καὶ οἱ Σύμμαχοι δὲν ἔμαθαν ποτὲ τὴ θυσία τῶν δύο παλληκαριῶν τοῦ Γιώργου Λεβαντῆ καὶ τοῦ Νίκου Μητσά. Πάντως τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ἕνα: Τὰ φίλμ δὲν ἔφθασαν ποτὲ στὴν Ἀθήνα. Καὶ αὐτὸ ἦταν τὸ σπουδαιότερο.

ΠΟΥΡΑΚΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ

Ἡβ Πρακτ. Β.Γ.Χ.

ΕΙΔΗΣΕΟΓΡΑΦΙΑ

Ἐνταῦθα. Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας.

Πληροφορίαι ἐκ τοῦ Γ.Θ.Χ. λέγουσι ὅτι ἀνηρωτικῶς εἰς αἰθούσαν τοῦ γυμνασίου πινακίς μὲ τὸ ρητὸν: «Στῦλοι γὰρ οἴκων ἄρσενες παῖδες εἰσίν». Παρομένει ἀγνωστος ὁ φιλοτεχνήσας ταύτην. Εἰς τυχαίαν ἐξέλιξιν τοῦ γεγονότος θὰ σ' εἰς ἐνημερώσωμεν. Σημ. Μ. Η. Ἐὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν τιμὴν.

Ἐνταῦθα. Τοῦ μουσικοῦ πράκτορος τῆς Μ.Η.

Γυμναστῆς προστρέξας εἰς κωδωνισμὸν τοῦ τηλεφώνου καὶ λαβὼν τὸ ἀκουστικὸν εἶπε: Ἐμπρὸς μάρος.

Ἐνταῦθα. Τοῦ συνεργάτου Τ.Μ. Καθηγητῆς φιλόλογος ἐρωτηθεὶς ὑπὸ μαθητῶν περὶ τοῦ Λατινικοῦ κειμένου τῆς ἀρεσκείας του, ἀπήντησε, «Προτιμῶ τὸ debeeelo Civili»

ΜΑΘΗΤΙΚΗ

*Αγαπημένοι μας φίλοι, συμπληρωθεί αέλλοντας τοιγυτιαι

Πριν αρχίσουμε την συνεργασίαν μας για την παρρουσίαση από της στήλης αυτής μιας έκκολαπτομένης αλλά φερέλπιδος μαθητικής ποιήσεως πρέπει φυσικά να γνωριστούμε και να δημιουργήσουμε ένα πνεύμα συνεννοήσεως και κατανοήσεως. Η ποιήσις φίλοι μου είναι το κατ' ουσίαν καλλιτεχνικόν είδος της λογοτεχνίας και τό ιδιαίτερα δύσκολον μέρος της.

Πρέπει για τούτο—αυτό προσέξτε το φίλοι μου—να προσπαθήσουν ν' ασχοληθούν μαζί της μόνο εκείνοι που νοιώθουν μέσα τους μια δημιουργική καλλιτεχνική δύναμη κι' όχι εκείνοι που διαθέτουν μόνο την βρεξη ή επιθυμοῦν να προβάλουν τό όνομά τους στις στήλες μας. Παρατήρησα από άλλα χρόνια τούτο δῶ τό φαινόμενο. Μαθηταί έστειλαν πρὸς δημοσιεύσιν ένα ποίημα—αν μπορούσε να λεχθῆ, έτσι—για ἄλλο τό σχολικὸ έτος. "Κινε ποιητής δεν χρειεται: στο ένα ή στα δύο. Γράφει πολλά, εκατοντάδες ποιήματα δοκιμαστικά και κατόπιν όταν πιά είναι έτοιμος κατέρχεται όπλισμένος στον στίβο των πνευματικών ίκανοτήτων. Μην χάνετε λοιπόν τον κόπο σας άδικα ενώ θα μπορούσατε να δημιουργήσετε κάτι άλλο πεζό, καλύτερο.

*Η στήλη αυτή, υπό την επιμελείαν μου θα φιλο

ξενή όλους τους μαθητάς που με την ευγενική τους προσπάθεια ή επίτυχον κάτι αν έχι καλό όμωδ πρωτότυπο κι' ευχάριστο.

Πρέπει όμως φίλοι μου να κυνηγάτε την πρωτοτυπία.

Πολλές φορές δημοσιεύτηκαν ποιήματα τέσσερα, πέντε σχετικα με τό ίδιο θέμα. Την Κύπρο. "Ατοπον αυτό. Λοιπὸν πρέπει να ίκανοποιείται όχι μόνον ο γράφων αλλά και ο άναγνώστης.

Προσέξτε όμως τούτο: Ποιήματα άνω των 5 στροφών δεν θα γίνωνται δεκτά. Κι' επίσης ένα άλλο. Θα δεχθώ με ευχαρίστηση ποιήματα γραμμένα σ' ελεύθερο στίχο και σε άνοιχτότερο νοηματικό όρίζοντα. Πιάστε την ιδέα, τη φιλοσοφική έννοια, τά λεπτά συναισθήματα, τά σκιρτήματα της ψυχής και κάντε τα ποιήματα.

Σας δίνω εδώ για παράδειγμα ένα ποίημα συμμαθητοῦ μας εξέλιγμένου ποιητοῦ. Μοντέρνο και με φιλοσοφικό βάθος.

Μιά καινοτομία εφετινή θάναι και ή στήλη κρίσεως των ποιημάτων σας. Θα κρίνωνται άμερόληπτα πάντα και τά μη δημοσιευόμενα ούτως ώστε γνωρίζοντες τά αδύνατα σημεία να μπορείτε να βελτιωθήτε. Σας περιμένω φίλοι μου. Γεια χαρά.

T. M.

ΣΚΙΕΣ ΥΠΟ ΤΟΝ ΗΛΙΟ

"Εξω ή νύχτα
μέσα μας ή νύχτα.
"Ανάμεσα στις δυό νύχτες
είμαστε έμείς.

(Απλές σκιές
ανάμεσα στη γη
και στη σελήνη).

"Εξω ή μέρα
μέσα μας ή μέρα
"Ανάμεσα στις δυό μέρες
είμαστε πάλι έμείς.

(Απλές σκιές
ανάμεσα στη γη
και στον ήλιο).

Τι είμαστε; τι είμαστε;
"Ένας καθρέφτης π' ανακλά
τό φως και τό σκοτάδι;

(Απλές σκιές
ανάμεσα στο φως
και στο σκοτάδι).

Μάλλον ένα διάφανο γυαλί
που ή κάθε ακτίνα
σκοτεινή ή φωτεινή,
τό διαπερνάει.

(Απλές σκιές
ανάμεσα στο πάνω
και στο πινέλο).

Να τό έγώ μας
Πολύ ταπεινό, πολύ μικρό,
ένα τιποτένιο γυαλί
διάφανο.

(Απλές σκιές
ανάμεσα στο φως
και στο σκοτάδι.)

Τίποτα δικό μας
"Όλα ξένα, όλα εξωτερικά
ελα συνθηξες.
Κι' έμείς;
Τό χωνευτήρι των χρωμάτων.

(Απλές σκιές
ανάμεσα στον δρόμο
των ακτίνων).

Τι θα θέλαμε λοιπόν;
Θέλαμε νάμαστε αυτόφωτοι.
"Ηλιοι κι' όχι Σελήνες
Κεριά κι' όχι είδωλα.

(Κεριά φωτερά
πάνω άπ' τους Ισκιους
και τά γυαλιά).

Θέλομε να μπορούμε
να γεννιόμαστε άπ' τό μηδέν
"Ίσως είναι αδύνατον
γιατί δεν θα πιστεύαμε σε Νόμους.

(Μάζες πυκνές
γεννημένες μέσα
άπό τό μηδέν)

Κι' έτσι βαδίζομε σκυφτοί,
μοιραίοι,
αβουλοί,
δεμένοι σαν μαργιονέτες
με τά σκοινιά της Ειμαρμένης.

(Θάμαστε πάντα
άπλές σκιές
ανάμεσα στη γη και στον ήλιο).

ΤΑΚΗΣ ΜΗΤΣΑΚΑΚΗΣ
23 Ιουνίου 1957

ΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΑ ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΜΟΥ ΧΡΟΝΙΑ

Σάν ήμουνα κι' ἐγὼ μικρὴ παιδοῦλα
Μὲ κοτσιδάκια τὰ μαλλιά καὶ μὲ ποδιά,
ἔτρεχα μέσ' στοὺς δρόμους σάν ἀγρίμι,
μὲ γέλοιο πάντα καὶ καλὴ καρδιά.

Μὲ τρέλλα στὸ μικρὸ μυαλό μου
σάν ἐλαφάκι πάνω στὸ θουνό
σάν θὰ πηγαίναμε καμμιὰ ἐκδρομοῦλα·
ήμουνα πάντα πρώτη στὸ χορό.

Μὰ πάλι ἔταν στὴν τάξι ἀτακτοῦσα
ὁ δάσκαλος μ' ἀκράτητο θυμὸ
τ' αὐτάκι μὲ μανία μοῦ τραβοῦσε
καὶ μὲ δυὸ λόγια μέκανε λαγὸ.

Κι' ὅμως τὰ χρόνια κείνα πιά περάσαν
μὰ ἐγὼ ἔπou κι' ἂν εἶμαι θὰ θυμᾶμαι
πὼς κάπου σ' ἓνα μέρος εἶχα ζήσει
χαρὲς ποὺ πέρασαν χαρὲς ποὺ πᾶνε . . . πᾶνε . . .

ΛΙΛΑ ΓΑΛΑΝΗ
Τάξις Στ' Γ.Θ.Χ.

ΩΡΕΣ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΥ

“Ὁρες γεμάτες γλυκασιμὸ
καὶ θλίψη

στοῦ δειλινοῦ τ' ἀπόκοσμο γέριμα
ποὺ κυλάει ἀπαλὰ
μὲ τοῦ ἥλιου τὴ δύση
πάνω στ' ἀσάλευτα νερά
τῆς μελαγχολίας.

“Ὁρες μυστικισμοῦ καὶ προσευχῆς
σάν πέφτει

ἓνα κορμί, μιὰ ὀμορφιά, μιὰ νιότη
ποὺ χρόνια ζῆ
καὶ τώρα δέστη
ταράζει τ' ἀσάλευτα νερά
τῆς μελαγχολίας.

“Ὁρες ποὺ ἐπιβάλλεται ἀθόρυβα
μιὰ ἀγνωστὴ μοῖρα
καὶ σκεπάζει μὲ σύννεφα καὶ δάκρυα
παλιὲς χαρὲς
Τρανὴ μου λύρα
ψάλε τ' ἀσάλευτα νερά
τῆς μελαγχολίας.

ΤΑΚΗΣ ΜΗΤΣΑΚΑΚΗΣ

ΚΑΜΠΑΝΕΣ ΜΕΣ ΣΤΟ ΔΕΙΛΙΝΟ ΚΑΘΩΣ ΣΙΓΟΚΤΥΠΑΤΕ...

Ἄργα ἄργα συγοκτυπᾶς τ' ἀγιοῦ
(μικρὴ καμπάνα
καὶ τὴ ψυχὴ μου μακρὰ τραβᾶς
πέρα στῆς πλάσης τ' ἔρημοκκλήσι,
(μαγεύτρα πλάνα
σκλάδα δική σου αὐτὴν κρατᾶς

Γλυκὰ ἢ κλαγγὴ σου τὴν ἔρημ φῦ
(ση γεμίζει χάρη
κι' ὄλα τριγύρω ἀχολογοῦν
γεμίζ' ἢ πλάσις γεμίζ' ὁ κάμπος
(καὶ τὸ φεγγάρι
τὰ λιγ' ἀστέρια χαμογελοῦν

Καμπάνα κιόπα γλυκὰ καὶ στείλε
(φιλιὰ στὸ Φοῖβο
τώρα ποὺ μπαίνει μὲς στὸν ἀφρό
τῆς μαύρης χώρας στοῦ Ποσειδῶνα
(τὸ μαῦρο στίβο
καὶ τὴ φωνὴ μου στὸν πλαστοουργὸ
ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ ΕΥΑΓΓ.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ

Λίλα Γαλάνη. Τὸ ποιήμά σου ποὺ μοῦ σῶζεται,
ἀπὸ περίσου δείχνει πρῶτα πρῶτα ἐμπνευση. Μ' ἀρέσει,
ἢ δροσιὰ του ποὺ ἐκφράζει τὴν χάρη καὶ τὴν ξεγνοια
σιὰ τῶν παιδικῶν χρόνων. Οἱ λέξεις «κοτσιδάκια»,
«ἐλαφάκι», «ἐκδρομοῦλα» ἔχουν μιὰ ἰδιαίτερα παιδι-

κότητα ποὺ τονίζουν τὸ πνεῦμα τοῦ ποιήματος. Γεν-
νικῶς βέβαια εἶναι ἀτεχνο καὶ χωρὶς τελειότητα στὸ
μέτρο. Ὅμως προσπάθησε. Θὰ καταφέρης πολλά, ἴ-
σως στὸν τομέα τῆς τόσο χαριτωμένης παιδικῆς ποιή-
σεως.

Τ. Μ,

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΒΑΝ ΓΚΟΓΚ

—“Αν ο Γκόγκ ο καλλιτέχνης ενδιαφέρει και συγκινεί τους τεχνοκρίτας που τον βλέπουν και τον κρίνουν κάτω απ’ τον αυστηρό φακό της αισθητικής συμμετρίας και της άρμονικής ομορφιάς όμως ο άνθρωπος Γκόγκ ο πολυβισανισμένος, ο αναζητητής ο ανικανοποίητος δονεί ως τα μύχια της κάθε ανθρώπινη ψυχή που βλέπει στον πονεμένο Όλλανδό το καθρέπτισμα των ανησυχιών και τα φτερουγίσματά της. Αυτόν τον Γκόγκ θα προσπαθήσωμε να ἀγκαλιάσωμε με το μικρό αυτό σημείωμα, να εισχωρήσωμε στις μύχιες σκέψεις του, να πιάσουμε και να περιεργασθοῦμε την τυρανισμένη του ψυχή που γεμάτη ἀγάπη για ὅλους και για ὅλα δὲν βρήκε κατανόηση ἀπὸ πουθενά.—Καὶ μεσὸς και ὄριμος καλλιτέχνης δὲν ἔπαψε ποτὲ νὰ εἶναι στὴ ψυχὴ ἓνα παιδί, ἓνας ἔφηβος που κυτᾶ ἐλαττωτικὸς τὸ αἴτιον και φιλοσοφεί προσπαθώντας νὰ λύση τὰ προαιώνια προβλήματα. Ἡ ζωὴ του, μιὰ ζωὴ ἀφιερωμένη στὴν καλλιτεχνικὴ δημιουργία, ἦταν μιὰ διαρκὴς ἀναζήτησις. Ἀναζητήσεις τῆς χαρᾶς, τῆς γαλήνης, τῆς πίστεως, τῆς αὐτοπεποιθήσεως, τῆς αἰσιοδοξίας, τοῦ πραγματικοῦ ἀνθρώπινου προορισμοῦ. Πεδία τῶν ἐρευνῶν του Ὁ οὐρανός, ἡ ἀβυσσαλέα και χαώδης σκέψις του, τὸ χῶμα, οἱ ὑτόγειες ὑγρὲς και ἐπικίνδυνες στοῖες τῶν ὄρυξεων μέσα στὰ ὁποῖα κατέβηκε γιὰ νὰ πλησιάση, νὰ γνωρίση, νὰ ἐξιχνιάση, νὰ φωτίση τὸ μυςτήριον που λέγεται ἄνθρωπος. Παντοῦ ἔψαχνε. Ἐψαχνε γὰρ ἔπρεπε νὰ μάθῃ, τὰ γνωρίση νὰ δῆ, νὰ ν’ ἀνοίξῃ τὸν πελώριον δέκτη τῆς ψυχῆς του και νὰ συλλέξῃ τὴν πραγματικὴ γνώση, τὴν μεγαλύτερη γνώση, τὴν γνώση τοῦ εἰυτοῦ του και τοῦ προορισμοῦ του. Μίταιη προσπάθεια γιὰ τὸν ἐπίμονο και ἀκούραστο ἀναζητητή. Χάος γύρω του, χάος μέσα του, σιωπὴ γιὰ ἀπάντηση σὲς ἀγωνιώδεις ἐπικλήσεις και τὲς κραυγαλέες ἐρωτήσεις του στὸ Ἄπειρον, στὸ Ὄν. Οἱ ἐξίψεις τοῦ δεξύθυμου χαρακτηρηα του ἄρχισαν νὰ γίνωνται συχνότερες, φοβερότερες, γεμάτες κακὰ προμηνύματα. Μὰ πουθενά δὲν ὑπῆρχε κάτι που θὰ τὸν ἔσωζε ἀπὸ τὸν δρομο που ἀνοιγόταν

δλοκάθαρος και κοντινὸς μπροστά του. Ἐλλειψη ἀγάπης, στοργῆς, φίλων ἢ δυσπιστία που ἔβλεπε στὰ μάτια τῶν γύρω του, ὅλα τῶν ἔσπρωχναν ἀδυσώπητα και σαδιστικὰ στὸν γκρεμὸ που τὸ ἱλιγγιώδες βάθος του τὸβλεπε σὲς στιγμὲς τῆς διαυγείας του. Τίποτε δὲν τὸν κράτησε πραγματικά. Σὲ μὰ μεγαλύτερη ἔξαψη ἀπὸ τὲς ἄλλες, όταν ἔχασε και τὸν τελευταῖο του φίλο, τὸν Γκωγκέν, ἔκοψε τ’ αὐτί του. Ἐπουλώθηκε γρήγορα ἢ πληγὴ μὰ ἔμεινε ἀρκετὸ καιρὸ σ’ ἓνα ἱδιωτικὸ ψυχιατρεῖο γιὰ θεραπεία και ἀνάπαυση. Μὰ ποιὸς μπορεῖ νὰ θεραπευθῆ όταν τὸ σαράκι ἔχει προχωρήσει; Βγῆκε ἀπ’ τὸ θεραπευτήριον φαινομενικά ὑγιῆς. Ξανάρχισε τὴν πρωτινὴ ζωὴ του. προσπαθοῦσε νὰ μὴν σκέφτεται τίποτε. Ρίχθηκε με μεγαλύτερη διάθεση και θέληση στὰ ταμπλὼ και στὰ πινέλα του δημιουργώντας τὰ καλύτερα ἔργα του. Μὰ ἔπαιζε κρυφτοῦλι με τὸν ἑαυτὸ του. Κάποτε τὸ κατάλαβε κι’ ὁ ἴδιος, Σκέφθηκε τὴν ἄδεια ζωὴ, τὴ χαμένη του, τὸ γεμάτο σκοιῶδι και κοράκια μέλλον του, τὴν ἀπιαστὴ γαλήνη κι’ εὐτυχία και τὸ χέρι του σηκώθηκε και στήριξε ἀσυ αἰσθητα τὸ πιστόλι στὸν κρόταφο. Πέθανε γεμάτος καῦμὸ και θλίψη, ἀνικανοποίητος γιὰ νὰ πάῃ σ’ ἄλλους κόσμους νὰ κυνηγήση τὸ ἀπιαστο ὄνειρό του.

ΜΙΧΑΗΛ ΧΟΧΛΑΚΑΚΗΣ

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

—Τὴν ἔχθρα πρέπει νὰ τὴν γράφης στὸ νερό γιὰ νὰ ξεχνιέται γρήγορα. Τὴ φιλία νὰ τὴν γράφης στὸ χαλκὸ γιὰ νὰ μὲνη πάντα ἀσβεστη.

—Ὅταν δανείζεσαι ἀπὸ ἄλλον γιὰ νὰ δώσης βοήθεια στὸ φτωχὸ, δὲν κάνεις ἔλεος; ἀλλὰ ἀδικία τῆς χειρίστης μορφῆς.

Πῆρα τὸν δρόμο πὸ ὁδηγοῦσε στὴν κατοικία τῶν νεκρῶν.

Δὲν ἤξερα ἀκριβῶς γιὰ ποιὸν λόγο μὰ ἐνοιῶθα νὰ μὲ τραβοῦν τὰ σκοτεινὰ κυπαρίσια. Ἐνοιῶθα πὼς μᾶς συνέδεε κάτι κοινὸ ἐμᾶς τοὺς ἄθρῶπους μὲ τὰ κυπαρίσια καὶ τοὺς κρύους τάφους πὸ κρύβουν μέσα τους τίς ἀπνοές ψυχές.

Καθὼς ἐβλεπα τίς λυγρές σκοῦρες φιοῦρες πὸ λές καὶ γύρευαν ἀπεγνωσμένα νὰ φθάσουν τὸν οὐρανὸ, καθὼς τίς ἐβλεπα νὰ γέρνουν κάτω ἀπὸ μιὰ ἀόρατη κίνηση ἐνοιῶθα τοὺς ὤμους μου μολυβένιους καὶ σκυφτοὺς καὶ δὲν τολμοῦσα νὰ σηκώσω τὸ κεφάλι μου καὶ ν' ἀντικρύσω κατὰματα τὸν ἥλιο, τὸ γαλάζιο. Ντρεπόμουν γιὰτὶ δὲν ἤμουν ἀξίος. Γιὰτὶ ἐκείνη τὴ στιγμή γινόμουν μοιρολάτρης...

Ἦστερα ἀρχισα νὰ σκέπτομαι. Τοῦτος ὁ τόπος, ἔλεγα μέσα μου, θάπρεπε νὰναι ἱερός, νὰναι ἤρεμος κι' ἀσάλευτος μέσ' στὴν παγερὴ ἀσπράδα του. Κι' ἔμῳς δὲν ἦταν ἀφοῦ ἔμοιαζε ἐμένα, τοῦ ἀνήσυχου καὶ γεμάτου ἀγωνία ἀνθρωπάκου. Κἀτι τοῦ ἔλειπε, κἀτι σπουδαῖο, ἴσως ἢ χάρη τῆς ἐκτελέσεως ἑνὸς προορισμοῦ.

Δὲν θάπρεπε ὁ τόπος τοῦτος νὰναι μακάβριος, θλιβερός, φρικτός. Δὲν θάπρεπε νὰ τὸν σκιάζουν σκοτεινὰ κυπαρίσια μὰ δλάνθιστες τριανταφυλλίες κι' δλόμενα κρίνα

Τὰ μάρμαρα τοῦτα μὲ τὰ σκιερὰ σκαλίσματα φέρνουν θλίψη κι' ἀγωνία ἀντὶ γιὰ τὴ χερὰ καὶ τὴ γαλήνη.

Μὰ οἱ ἀνθρωποὶ μετάφεραν παντοῦ τὴν ἀγωνία των. Τὴν φύτεψαν στὰ νεκροταφεῖα, τὴν σμίλεψαν στὰ μάρμαρα...

Τὰ μόλεψαν δλα, τάφους, ἐκκλησίες, ἀνάπαυση. Χάραξαν παντοῦ τ' ὄνομά των, τὴν κακία των, τίς δυστυχίες καὶ τοὺς φόβους των κι' ἀκόμα τὴν ἀνικανότητά των.

Στὸ μυχλὸ μου στροβιλίστικαν κἀτι παληοὶ μου στίχοι.

Μέσ' στὴν καρδιά μας
πλημυρὰ ἢ ἀγωνία.
Σκοτεινὴ, φοβερή,
σὰν τοὺς μαρμάρινους τάφους
σὰν τὰ σκοτεινὰ κυπαρίσια...

Σκέφτηκα πὼς ἀδικοῦσα τ' ἀθῶα δέντρα καὶ τίς ἀκακὲς πέτρες ρίχνοντας πάνω των ὄλο τὸ ἔαρὸς τοῦ σκοταδιοῦ.

Σὰν νᾶφταιγαν αὐτὰ γιὰ τὴν θλίψη μας σὰν νὰναι ὑπεύθυνοι γιὰ τὴν φτώχεια μας.

Ἦταν φοβερὰ καὶ σκοτεινὰ γιὰτὶ πῆραν τὸ ὄνομα, γιὰτὶ πλάστηκαν ἀπ' τὴν ἀνθρωπίνην ἀγωνία.

Κάθησα πάνω σ' ἕνα κρὺο τάφο κι' ἄθελα ἢ σκέψη μου πέταξε στὴν μοίρα. Στὴν μοίρα τὴν δική

μου, στὴ μοίρα τους, στὴ μοίρα δλων τῶν ἀνθρώπων.

Τὰ μάτια μου ἔπεσαν στὸν σκονισμένον δρόμον πὸ μ' ὠδήγησε ἐδῶ πέρα καὶ τὰ χεῖλη μου βάλθηκαν νὰ μουρμουρίζουν.

... Ὑποφέρομε, βασανίζομαστε.
Προχωρᾶμε σκυφτοὶ
πρὸς τοὺς τάφους.
Ποιδὸς φταίει ;

Φταίει τὸ ζαθὸ τὸ ριζικὸ μας, λέει ὁ Βάρναλης. Φταίει ὁ Θεὸς πὸ μᾶς μισεῖ. Μὰ τὴν ἀνακάλυψη τὴν κάνει στὸ τέλος, Φταίει τὸ κεφάλι τὸ κακὸ μας...

Δὲν φταίμε ἐμεῖς λέω ἐγὼ. Φταίνε οἱ πόνοι μας. Μᾶς ποιδὸς ἔκανε τοὺς πόνους μας ; Ἐμεῖς. Ἄρα ἐμεῖς φταίμε. Γιὰτὶ :

Ἐκεῖ πὸ θάπρεπε
νάμαστε ἐμεῖς,
εἶναι οἱ σκιές μας.
Ἐκεῖ πὸ θάπρεπε νὰ δουλεύομε.
οἱ ἀνέγγιγες σκαπάνες μας...

Νομίζομε πὼς ζοῦμε ἐμεῖς. Τὶ λάθος ! Ἀφήνωμε τὴ δουλειὰ στὶς σκιές μας καὶ ἐμεῖς φεύγομε μοκρὰ. Στὴν ἀγωνία, στὸν φόβο, στ' ἄλυτα προβλήματα.

Ἄλλοι ξέρομε νὰ φιλοσοφοῦμε μὲ τὰ χεῖρια δεμένα. Ἀκόμα καὶ μεῖς τὰ παιδιὰ τῶν δεκάξη χρονῶν.

Μᾶς παίρνει τὸ ρεῦμα τῆς περιέργειας, τοῦ μυστηρίου, τοῦ σκοποῦ τῆς υπέρβεσης. Καὶ ψάχνομε γιὰ δουλειές ἐνῶ ἡ δουλειὰ εἶναι μπροστά μας... Φταίει ἐδῶ ἢ ἀπιστία μας. Δὲν πιστεύομε τίποτα ἀν δὲν τὸ ἐξετάσωμε μόνοι μας. Δὲν εἴμαστε βέβαιοι γιὰ τίποτα καὶ θέλομε νὰ δεβαιωθοῦμε. Ἀφήνωμε τὸ ἔργο μας καὶ φεύγομε καὶ δὲν καταλήγομε παρὰ μόνο στὴν ἀγωνία, στὴν ἀπαισιοδοξία, στὸν πεσιμισμό.

Καὶ τὴν ἐποχὴ πὸ θὰ μπορούσαμε νὰ δημιουργήσωμε κἀτι, ἀποκτονοῦμε τρελλοὶ, φυματικοὶ, ἀπελισμένοι, ὅπως λέει ὁ Γυπάκης. Καὶ δὲν γυρνοῦμε στὴ δουλειὰ γιὰτὶ πιστεύομε μόνο στὴν ἀγωνία, στὴν ματαιότητα, στὴν χωρὶς νόημα ὑπαρξή.

Ἄλλα αὐτὰ τὰ ζωγραφίζομε, χωρὶς νὰ τὸ θέλομε στοὺς τάφους, στὰ κυπαρίσια, στὴν ἱερότητα τοῦ θανάτου, στὰ πρόσωπα καὶ στὶς πράξεις μας. Ὄλη μας ἡ ζωὴ εἶναι μιὰ ἀβεβαιότης, μιὰ ἀμφιταλάντευσις καὶ μιὰ ἀνισοροπία. Καὶ τὸ κακὸ εἶναι πὼς δὲν βρῖσκει κανεὶς τὸν προορισμὸ του. Κανεὶς δὲν ἐλέπει τὸν σωστὸ δρόμον πὸ ὁδηγεῖ σὲ φωτεινοὺς τάφους στολισμένους μὲ τὰ χαρούμενα πολύχρωμα λουλούδια μιᾶς καινούργιας ἀνοιξῆς.

Αὐτὸ πὸ θέλομε
εἶναι μιὰ πίστη, μιὰ πεποίθησις.
Ἡ ἀβεβαιότης μᾶς κάνει νὰ υποφέρομε.
Ἡ ἀβεβαιότης γεννᾷ τοὺς πόνους μας.

ΤΑΚΗΣ ΜΗΤΣΑΚΑΚΗΣ

ΤΟ ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΗΜΑ

Η ΑΣΙΑΤΙΚΗ

Σ' ένα τραπέζι αριστοκρατικού κέντρου κάθησε ο κύριος Γιάννης. Κυριακή βράδυ ήταν, είχε πάρει το βδομαδιαίτιο μισθό του κι ήταν απορροισμένος να τὰ «σπάση όλα» που λένε. Σιγομουμούριζε κιόλα κωδώς περιμένε να φθάση ο βαρὺς γλυκός:

—Μιά ζωή τὴν ἔχουμε...

Κι ἐνῶ περιμένε καὶ σιγοτραγουδοῦσε ἀνακάλυψε πρῶτα ἕναν ἄσπρο καπνὸ, κι ἔπειτα μιὰ ωραία πίπα στὰ χεῖλη τοῦ διπλανοῦ του.

—Εἶναι ὑπέροχη, σκαλισμένη ἢ πίπας σας κύριε, παρατήρησε.

Ὁ ἄλλος ἀσχοκίθηκε χαμογελαστός.

—Νοί. Κι εἶναι ἀπὸ σπάνιο ξύλο. Ξέρετε δὲν ἐφθιάχτηκε στὴν Ἑλλάδα.

—Ὅστε λοιπὸν εἶναι.. ἄλλοδαπή; ρώτησε ξανά ο κύριος—Γιάννης.

—Ναί, τὴν προμηθεύτηκα σ' ἐνὶ ταξίδι μου στὴν Ἀνατολή. Εἶναι... ἀψούν.. ἀψούν... διακόπηκε ἀπὸ ἕνα ξαφνικὸ φτάρισμα. Ναί εἶναι... ἀψούν.. πάλι. "Ἐβγαλε τὸ μαντῆλι του λέγοντας: "Α να πάρη ἡ δογὴ. "Α ναί, εἶναι ἀσιατικὴ

—"Ε, ἀνεφώνησε τρομαγμένος ὁ ἄλλος πὸν παρεξήγησε τὴ λέξι. Ἀσιατικὴ; Δηλαδή Ἀσιατικὴ; Εἶναι...

—Ναί, ἀσιατικὴ εἶναι... ἀψούν... ἀψούν.. να πάρη ἡ δογὴ... ἐπανελάβε ὁ δεύτερος διακοπτόμενος ἀπὸ τὸ φτάρισμα. Καὶ εἶναι ἀπόλαυσις. Μὲ ξεκουράζει. Γαληνεύει τὰ νεῦρα μου

—Ἀπόλαυσις; Ἐμένα μὲν λές! Καὶ σὲ ξεκουράζει... Σπουδαία ξεκούρασις, εἶπε φουρκισμένος ὁ κύριος—Γιάννης.

—Μὰ τί παρᾶξενο βρίσκετε σ' αὐτό; ἀπόρησε ὁ ἄλλος. Κι ὅμως εἶναι ὑπέροχη. Μιὰ φορὰ να τὴν πάρετε δὲν θὰ ξαναξεκολύση ἀπὸ πάνω σας. Θὰ τὴν ἔχετε ὅλο μαζί σας. Εἶναι θαῦμα.

Ὅλη αὐτὴ τὴν ὥρα ὁ κύριος Γιάννης μετακουνοῦσε σιγὰ σιγὰ τὴν καρέκλα του, ἀπομακρυνόμενος ἀπὸ τὸν ἄλλο. Ἀσιατικὴ ἦταν αὐτὴ. Καὶ μὲ τὴν τελευτῆς λέξεις τοῦ ἄλλου πετάχτηκε.

—Ἐγὼ ἂν τὴν πάρω; Ναί τὸ ξέρω πὼς ἂν μὲ πιάση..

—Ἐφθασεε, ἦταν τὸ γκαρσὸν μὲ τὸν δίσκο. Μὰ ὁ κύριος Γιάννης ἦταν ἤδη τρομοκρατημένος.

—Ἐφθασε; ἀναφώνησε. Ἐφθασε κι ὅλα; Πετάχτηκε πρὸς τὴν ἔξοδο. Κι ἐκεῖ τὸν σταμάτησε ἕνας πόλισμαν.

—Γιατί τρέχετε κύριος;

Ἐνεκα ἡ ἀσιατικὴ κύριε πόλισμαν.

Καὶ πετάχτηκε ἔξω. Μὰ τὸ πόδι του ἔμπλεξε στὸ σίδερο μιᾶς ὑλονόμου κι ἔπεσε μ' ἕνα ἄσχημο σπᾶσιμο. Ἐτοξεν ἀπὸ τὸ γειτονικὸ καφενεῖο. Κι ἕνας κύριος τοῦ ἔβαζε στὸ στόμα τὸ μισοαδειασμένο ποτήρι του γιὰ νὰ συνέλθῃ. Ὁ κύριος ὅμως εἶχε ἀσιατικὴ. Κι ἔτσι τώρα μὲ τὸ πόδι στὸ γῦψο καὶ μὲ τὴν ἀσιατικὴ... παρέα ὁ κύριος Γιάννης μουμουρίζει.

—Εἶναι λέει Ἀπόλαυσις. Εἶναι ὑπέροχη. Τόσο ὑπέροχη πὺ μπορεῖ να σὲ στείλῃ να παραθερίσης στὸν πορταῖσο ἢ να κάνης παρέα μὲ τοὺς κολασμένους στὴν κόλασι...

ΠΟΛΥΡΑΚΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

—Μιὰ κυρία σκοτώθηκε σὲ αὐτοκινητιστικὸ δυστύχημα. Καὶ ἕνας πόλισμαν ἀνέλαβε να εἰδοποιήσῃ τὸν σύζυγόν της μὲ ἕνα «τρόπο». Τὸν βοήθη λοιπὸν τὴν ὥρα πὸν ἔστειλε τὸν γιὸ τοῦ ν' ἀγοράσῃ δύο εἰσητήρια γιὰ τὴν βραδυνὴν παράστασι στὸ θέατρο.

—Κύριε τοῦ λέει, στὴν γυναῖκα σας συνέβη ἕνα αὐτύχημα.

—Μπᾶ; ἀπόρησε ὁ σύζυγος.

—Δηλαδή ἕνα σοβαρὸ αὐτύχημα, συνέχισε ὁ πόλισμαν.

—Τὸ πιστεύω. Εἶναι τόσο ἀπρόσδεκτη.

—Ἡ γυναῖκα σας κύριε σκοτώθηκε σὲ αὐτοκινη... Πετάχτηκε ὁ ἄλλος.

—Βρὲ ἀθεόφοβε γιατί δὲν μοῦ τῶπες ἀπὸ τὴν ἀρχὴ να μὴν παραγγείλω δύο εἰσητήρια;

—Ὁ Νιόνιος εἶδε μιὰ μέρα στὸν ὕπνο του πὼς πάτησε ἕνα καρφί. Καὶ τὸ ἄλλο πρωτὶ ἔδρεσε τὸ πόδι του.

Ὁ Παῦλος πὸν πῆγε τὸ πρωτὶ στὸ σπίτι του σὸν ἔμαθε τὸ λόγο πὸν εἶχε δέσει τὸ πόδι του τοῦ εἶπε:

—Καλὰ να πάθης* ἄς μὴν πλάγιαζες ξυπόλυτος.

—Ὁ Στέφανος καὶ ὁ Γιάννης πηδοῦν. Ὁ πρῶτος, πὸν περνᾷ τὸν δεύτερο στὸ πῆδημα, τοῦ φωνάζει:

—Γιάννη σὲ περνῶ δυὸ πόδια!

Καὶ ὁ Γιάννης

—Τὸ ξέρω, εἶσαι τετράποδο.

ΤΑ ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΝΕΙΑΤΑ ΣΤΟΥΣ ΣΤΙΒΟΥΣ

Μ. ΧΟΧΛΑΚΑΚΗ—Ε. ΑΝΔΡΕΑΔΑΚΗ

Ἡ «Μαθητικὴ Ἥχῳ» μέσα στα πλαίσια τῆς γενικῆς προσπαθείας τὴν ὁποίαν ανέλαβε καὶ ἡ ὁποία ἔχει ὡς σκοπὸν τὴν ἀνύψωσιν ἀφ' ἑνὸς τοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου τῶν μαθητῶν ἀναγνωστῶν τῆς καὶ τὴν ἐνημέρωσιν τῶν ἀφ' ἐτέρου ἐφ' ὧν τῶν ζητημάτων τῶν ἐχόντων σχέσιν μὲ τὴν ζωὴν, καθιερώνει ὡς μόνιμον μίαν σελίδα διὰ τὸν μαθητικὸν ἀθλητισμὸν, Ἄπ' ἐδῶ θὰ προσπαθῶμεν νὰ σᾶς δίδωμε μὲ ἀντικειμενικότητα τὰ ἀθλητικὰ νέα τῶν Γυμνασίων τῆς μεγαλοῦσού μας φέρροντες κοντὰ σᾶς τὴν ἡχῶ τῶν ἀθλητικῶν γηπέδων εἰς τὰ ὁποῖα ἡ ἄλκιμος μαθητιῶσα ἑλληνικὴ νεολαία διαπλάττει ἰσχυρὰ σώματα καὶ καλοὺς χαρακτῆρας καὶ κτίζει σὲ στερεὰς βάσεις τὴν νέα ἀθλητικὴ Ἑλλάδα.

Εἰς τὸ παρὸν σημείωμα, λογῶ τοῦ γεγονότος ὅτι οὐδὲν ἀθλητικὸν γεγονός ἔλαβε χώραν ἀκόμη, θὰ περιορισθῶμεν νὰ σᾶς δώσωμεν μιά εἰκόνα τῆς δυναμικότητος τοῦ Γυμνασίου μας καθ' ὅτι στερούμεθα στοιχείων καὶ διὰ τὰ ἄλλα Γυμνάσια.

ΚΛΑΣΣΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Εἰς τὸν ἀθλητικὸν αὐτὸν τομέα χάρις εἰς τὴν ἀθόρυβον ἀλλὰ δημιουργικὴν ἐργασία τοῦ ἱκανοτάτου Γυμναστοῦ μας κ. Τρέυκα τὸ γυμνάσιόν μας φαίνεται ὅτι καὶ ἐφέτος θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ διατηρῇ τὰ πρωτεῖα μεταξὺ τῶν Γυμνασίων τῆς πόλεως. Συμμαθηταὶ μας οἱ ὁποῖοι πιστεύεται ὅτι θὰ διακριθοῦν

εἰς μελλούσας ἀθλητικὰς διοργανώσεις στίβου εἶναι ἀρκετοί. Ἀναφέρωμεν τοὺς κυριωτέρους. Εἰς τοὺς δρόμους ταχύτητος καὶ τὰ 400 μέτρα διακρίνονται οἱ Βαρδάκης· Τσαφαράκης ἀποτελοῦντες, κατὰ τὴν γνώμην μας, τὸ καλύτερο ζευγάρι δρομέων τὸ ὁποῖον διαθέτουν τὰ Γυμνάσια τῆς νήσου μας. Οἱ δύο οὗτοι συμμαθηταὶ μας ἔχουν πολὺς ἐλπίδας νὰ καταλάβουν μίαν περίοπτον θέσιν στὸν σημερινὸν ἑλληνικὸν ἀθλητισμὸν ἂν βεβαίως προπονοῦνται μὲ ἐντατικὸν ρυθμὸν καὶ συμπληρώσουν τίς τεχνικὰς ἐλλείψεις ποὺ ὀπωσδήποτε ἔχουν. Στὰ ἀγωνίσματα τῶν ρίψεων ὑπέρχουν οἱ Γεωργουλᾶκης, Φραγκογιαννάκης οἱ ἔχοντες τὴν ἐπιβλεψὴν τῆς σελίδος αὐτῆς Ἀνδρεαδάκης· Χοχλακάκης, ἐνῶ πολλὰς ἐλπίδας γεννᾷ ὁ ἀνατέλλων σφαιροβόλος τῆς Στ' Τραχσλάκης. Τὰ ἄλλα εφέτος θὰ εἶναι ἡ ἀχιλλεῖος πτέρνα τῆς ὁμάδος μας τοῦ στίβου. Διακρίνονται πάντως οἱ Μιχαλάς Τσουρουνάκης οἱ ὁποῖοι μὲ τοὺς ἐξελισσομένους Διαμαντάκη—Οἰκονομάκη καὶ πιθανῶς τὸν Μπασιά ἴσως κατῶρθώσουν νὰ καλύψουν τὰ ὑπάρχονα μεγάλα κενά.

ΑΘΛΟΠΑΙΔΙΑΙ. Εἰς θεαματικὰ ἀθλήματα τοῦ βόλλεῦ καὶ μπάσκει αἱ ἐφετεινὰ ὁμάδες τοῦ Γυμνασίου μας θὰ εἶναι κατὰ πολὺ κατώτεροι τῶν περιουσιῶν. Ἐν πρώτοις εἰς τὸ μπάσκει οἱ περυσινὴ πεντὰς Παρασκᾶκη, Λαδάκη, Στραβουδάκη, Χοχλακάκη, Ψοῦνη εἶναι

ἀπίθανον νὰ ἀντικατασταθῇ ἐπαξίως ἀπὸ νέους παίκτης. Πάντως οἱ νεοσοὶ τῆς Στ' Τζα νακάκης, Πιταρᾶκης οἱ Λεντάρης, Ἀλιγιζάκης καὶ τινες νεοὶ εἰς τὸ Γυμνάσιόν μας μεταγραφέντες ἀπὸ ἄλλα Γυμνάσια ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν μικρὸν ἀλλὰ περίφημο Γκαζῆ Ἄντδύνανται νὰ συνθέσουν μίαν ἀξιόλογον ὁμάδα.

Ἡ ἐφετεινὴ ἐπίσης ὁμάς βόλλεῦ τοῦ Γυμνασίου μας θὰ ἀπέχει πολὺ τῆς περυσινῆς ἡ ὁποία διέθετε παίκτης τῆς ἀξίας τοῦ Γεωργουλᾶκη καὶ Λαδάκη. Ὁ μόνος ὁ ὁποῖος θὰ ἀγωνίζεται ἀπὸ τὴν παλαιὰν ὁμάδα καὶ εἰς τὴν ἐφετεινὴν εἶναι ὁ Γαβριλάκης, ὁ ὁποῖος πολὺ δύσκολα θὰ καταρθῶσῃ νὰ δημιουργήσῃ ἐν ἀξιόλογον σύνολον καίτοι ὑπάρχουν καὶ μερικοὶ παῖκτες οἱ ὁποῖοι μποροῦν νὰ σταθοῦν σὲ γυμνασιακὴ ὁμάδα.

Κλείνοντας τὸ σημείωμα ὑπενθυμίζομεν ὅτι ἀπ' τὴν σελίδα αὐτὴ θὰ γίνονται γνωστὰ καὶ εὐρύτερον, τὰ ἀθλητικὰ νέα ὈΛΩΝ τῶν Γυμνασίων τῆς Κρήτης. Μὴν διστάζετε λοιπὸν καὶ μὴν ἀμελεῖτε νὰ μας στέλλετε τὴν ἀθλητικὴν κίνησιν τοῦ Γυμνασίου σας ὄντες βέβαιοι διὰ μὲ μεγάλη μὲν χαρὰ καὶ προθυμία θὰ τὴν δημοσιεύομεν σὴν σελίδα αὐτὴ. Θέλομεν ὅμως ἀνταποκρίσεις γραμμένες χωρὶς ὑπερβολὰς καὶ ἀπὸ τὸ χέρι φιλάθλου κι' ὄχι ἀπὸ τυχόντα ὁποῖος δὲν ἔχει ἰδέα ἀπὸ ἀθλητισμὸ καὶ ἐκδόσεις.

Ἄγαπητοί μας φίλοι

Δὲν πρόκειται νὰ σὰς γράψωμε πολλά—ἄλλωστε ἐκεῖνοι ποὺ καταπιάνονται μὲ τὰ σὺν καὶ πλὴν, εἶναι ἱκανοὶ νὰ ἐκφράσουν ὀλόκληρες θεωρίες μέσα σὲ λίγες παραστάσεις.

Πρῶτα σὰς καλωσορίζομε γιὰ τὴν νέα σας ἐμφάνιση στὸ σχολεῖο. Ὅμως ἰδιαίτερο χαίρεισμάς ἀπευθύνομε εἰς ἐκεῖνους οἱ ὅποιοι ἔχουν τὴν καλωσύνη, ἀλλὰ καὶ τὴ μεγάλη ὑπομονή, νὰ διαβάζουν τὶς ἀνοησίες καὶ ἂν ὄχι ἀνοησίες, πάντως τὶς σκοτοῦρες, ποὺ θὰ τοὺς ἀραδιάζωμε στὴ σιγήλη μας αὐτή.

Βέβαια μεγάλη μας χαρὰ θὰ εἶναι νὰ βλέπωμε τοὺς μαθητὰς νὰ μᾶς στέλνουν δικές των ἀσκήσεις—μεγαλύτερη δὲ μὴ θὰ εἶναι ἡ χαρὰ μας, ὅταν βλέπωμε νὰ κταφθάνουν στὸ γραφεῖο μας γράμματα ἐκείνων ποὺ ἔλυσαν ἀρκετὲς ἀσκήσεις ἀπ' αὐτὲς ποὺ εἶχαμε προτείνει. Καὶ π' ἐπεὶ νὰ ξέρετε, ὅτι ἐμεῖς δὲν εἴμαστε ἀσθητοὶ καθηγηταί, μὲ γυαλιὰ στερεωμένα στὴ μύτη μας, μὲ καταλόγους «εὐπρεπῶς ἐμπλουτισμένους»—καταλαβαίνετε μὲ τί!—στὴ τσέπη μας καὶ μὲ ἐγκέφαλο «γέμοντα» ψηφίων, ἐκθειῶν, περιφερειῶν, συνημιτόνων κλπ. ποὺ ἂν τὰ ἀνασκαλίση κανεὶς δὲν πρόκειται νὰ βρῆ ἄκρη. Εἴμαστε φίλοι σας—μαθηταί—ὅπως κι' ἐσεῖς. Μὲ τὶς ἴδιες δικές σας ἀγωνίες καὶ σκοτοῦρες—μὲ τὶς ἴδιες σκέψεις, μὲ τὸν ἴδιο παλμό.

Ἐπιπροσέχοντες νὰ σὰς βοηθήσωμε ὥστε νὰ συμφιλιωθῆτε μὲ τὸν «ἀπὸ καταβολῆς σχολείου» ἐχθρό σας. Ἐτσι τὸ περιοδικό σας, τὸ ὁποῖον δὲν ὕστερεῖ οὐτε εἰς τὸν τομέα τῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης, σὰς προσφέρει μὴ μὴ μικρὴ βοήθεια ἔξω ἀπὸ τὴν ἀσθηρότητα τοῦ μαθήματος.

Καὶ τώρα μὲ τὴν ἑναρξη τῶν μαθημάτων σὰς προσεφέρε τὶς πρὸ ἐγκάρδιες εὐχές του γιὰ μὴ καλὴ ἀρχὴ καὶ γιὰ ἓνα καλύτερο σχολικὸ ἔτος.

Ἐκ μέρους δὲ αὐτοῦ σὰς

τὶς ἐκφράζομε ἐμεῖς...

«Ἐπιτροπὴ Πνευμ. Σελ. Μ.Η.»

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ἌΣΚΗΣΕΙΣ

ΠΡΟΣ ΛΥΣΙΝ

Α'. ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗΣ

1) Χρηματικὸν ποσὸν κατατεθέν εἰς Τράπεζαν πρὸς 12%, μετὰ πάροδον ὁρισμένου χρόνου ἐδιπλασιάσθη. Νὰ εὐρεθῆ ὁ χρόνος τὸν ὅλοϊον παρέμεινε εἰς τὴν Τράπεζαν.

Π. Ἀρώνης
Η.Χ. Πρακτικῶς

2) Ἐὰν διαιρέσωμε τὸ κλάσμα $\frac{2}{3}$ δι' ἑνὸς κλάσματος λαμβάνομε πηλίκον τὰ $\frac{3}{5}$ τοῦ διαιρετέου. Νὰ εὐρεθῆ ὁ διαιρέτης.

Νικ. Καλλιγέρης
Η.Χ. Πρακτ.

3) Μία δὲκα μακαρόνια καὶ μία δὲκα λάδι στοιχίζουσι 33 δραχμ. ἀλλὰ καὶ μία δὲκα λάδι καὶ μία δὲκα τυροῦ στοιχίζουσι 62,9 δραχ. τέλος μία δὲκα μακαρόνια καὶ μία δὲκα τυροῦ στοιχίζουσι 55,1 δραχ. Πόσον στοιχίζει ἕκαστον εἶδος;

Εὐάγγ. Κολοκοτρώνης
Η.Χ. Πρακτ.

Β'. ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΓΕΩΜΕΤΡΙΑΣ

4) Μία πόλις σχήματος τετραγώνου περιβάλλεται ἀπὸ τέσσερις σειρὰς τειχῶν παραλλήλων μεταξὺ των. Τὸ ἐξωτερικὸν τεῖχος ἔχει πλευρὰν μήκους 2400 μ. τὰ δὲ ἐσωτερικὰ ἀπέχουσι 200 μ. ἕκαστον ἀπὸ τοῦ προηγούμενου καὶ τοῦ ἐπομένου. Ἄνα 100 μ. ὑπάρχουσι ἐπὶ τῶν τειχῶν πύργοι φρουρήσεως. Νὰ εὐρεθῆ ὅσοι φρουροὶ φρουροῦν τὴν πόλιν δεδομένου, ὅτι εἰς ἕκαστον πύργον ὑπάρχουσι δύο φρουροὶ ἀνὰ τέσσερις δὲ πύργους ὑπάρχουσι τρεῖς.

Π. Ἀρώνης
Η.Χ. Πρακτ.

5) Ὑπόστεγον ἔχει κατὰ μῆκος 5 κίονας διαμέτρου 2,512 μ. οὔτινες καταλαμβάνουσι τὸ $\frac{1}{62}$ τοῦ δαπέδου. Τὸ δάπεδον πρόκειται νὰ στρωθῆ με τετραγώνους πλάκας πλευρᾶς 0,4 μ. Πόσον θὰ στοιχίσῃ ἡ ὅλη πλακόστρωση ἐὰν ἕκαστη πλάξ στοιχίσῃ 5,4;

Εὐάγγ. Κολοκοτρώνης
Η.Χ. Πρακτ.

8) Δίδεται ἡ ἐξίσωσις $x^2 - (\lambda - 2)x + \lambda - 1 = 0$. Νὰ προσδιορισθῆ ὁ λ ἵνα τὸ τετράγωνον τοῦ ἀθροίσματος τῶν ριζῶν αὐτῆς σὺν 158 διὰ τοῦ ἡμίσεως τοῦ γινομένου αὐτῶν, ἴσούται μὲ τὸ ἀθροισμα τῶν τετραγώνων τῶν ριζῶν τῆς ἐξίσωσεως: $\psi^2 - 11\psi + 30 = 0$.

Γιῶργος Πολυράκης
Η.Χ. Πρακτ.

10) Μερικοὶ φίλοι πηγαίνουσι εἰς ἓνα καφενεῖο. Τὸ τετράγωνον τοῦ τετάρτου αὐτῶν παίζουσι μιλιλιάρο, τὰ $\frac{2}{5}$ χαρτιά καὶ ἓνας διαβάξει ἐφημερίδα. Πόσοι ἦσαν;

Εὐάγγ. Κολοκοτρώνης
Η.Χ. Πρακτ.

11) Ἐὰν x_1, x_2 εἶναι αἱ ρίζαι τῆς ἐξίσωσεως $x^2 + \lambda x + \nu = 0$ καὶ x_1^2, x_2^2 τῆς $x^2 - \Delta\lambda + N = 0$, νὰ δεῖχθῆ ὅτι α') $\Delta = \lambda^2 - (4\nu) + 2\nu^2$ καὶ β') $N = \nu^4$.

12) Νὰ εὐρεθῆ ἡ ἀριθμητικὴ τιμὴ τῆς παραστάσεως:

$3x^2 + 3\psi^2 - 2\alpha^2$ ἐὰν $x + \psi = \alpha \left[\frac{2}{3} \right]^{1/2}$ καὶ $\lambda\psi = -\frac{1}{\alpha}$.

15) Νὰ ἀναλυθῆ εἰς γινόμενον 5 πρωτοβαθμίων παραγόντων τὸ πολυώνυμον $x^5 - 3\lambda x^4 + (2\alpha^2 - 1)x^3 + 3\alpha x^2 - 2\alpha^2 x$.

Μιχάλης Χεχλακίτης

Δ'. ΓΕΩΜΕΤΡΙΑΣ

14) Εἰς τρίγωνον ΑΒΓ φέρομεν τὰ ὕψη ΑΔ, ΒΕ καὶ ΓΖ. Ἄν Η καὶ Θ εἶναι ἀντιστοίχως αἱ προβολαὶ τῶν Β καὶ Γ ἐπὶ τὴν προέκτασιν τῆς ΖΕ, δεῖξτε ὅτι ΗΖ = ΕΘ.

15) Ἀπὸ σημείου Ο ἐντὸς τριγώνου ΑΒΓ φέρομεν καθέτους ἐπὶ τὰς πλευρὰς καὶ λαμβάνομεν ἀντιστοίχως μήκη ἐπ' αὐτῶν ΟΔ = ΒΓ, ΟΕ = ΑΓ καὶ ΟΖ = ΑΒ. Τὸ τρίγωνον ΔΕΖ ἔχει ἑμβαδὸν τριπλάσιον τοῦ δοθέντος.

16) Δίδεται τρίγωνον ΑΒΓ ἐγγεγραμμένον εἰς περιφέρεια καὶ ἀπὸ τυχόν σημείου Δ αὐτῆς ἀγομεν τρεῖς εὐθείας ΔΕ, ΔΖ, ΔΗ αἵτινες νὰ σχηματίζουσι ἴσας γωνίας μὲ τὰς ΑΒ, ΑΓ, ΓΒ. Τὰ σημεία Ε, Ζ, Η κεῖνται ἐπ' εὐθείας.

18) Δίδονται περιφέρειαι ((Κ, Ρ) καὶ ((Π, ρ) ὅπου ΚΛ > Ρ+ρ καὶ σημεία Β καὶ Γ ἐπ' αὐτῶν. Θεω.

ρουμέν περιφερείας Δ και Ε εφαρτοίον μεταφέρεται διὰ σωλήνος πτομένη η πρώτη τής Κ εις Β και η έτέρα τής Δ εις Γ και μεταξύ των εις Μ. Υπάρχουν άπειρα ζεύγη περιφερειών ώς η Δ και η Ε αΐτινες εφάπτονται εις Μ. Νά ευρεθῆ ὁ γ. τ. τών σημείων Μ.

**Νίκος Καλλιγέρης;
Ηx Πρxκτ.**

18) Είς κύκλον ακτίνος R εγγράφομε κανονικόν εξάγωνον προεκτείνομεν τήν μία πλευράν αυτού εις μήκος R και εκ του σημείου τούτου φέρομεν εφαπτομένην τῆ περιφερείᾳ. Δείξτε ότι τὸ μήκος τῆς εφαπτομένης είναι ἡ πλευρά τοῦ εις τὸν κύκλον εγγραφίμου τετραγώνου.

**Εὐχγγ. Κολοκοτρώνης;
Ηx Πρxκτ.**

Ε΄) ΤΡΙΓΩΝΟΜΕΤΡΙΑΣ

20) *Αν $\frac{\eta\mu^2\chi}{\eta\mu^2\alpha} = 1 = \frac{\epsilon\phi(\alpha-\beta)}{\epsilon\phi\alpha}$
νά δειχθῆ ὅτι $\epsilon\phi^2\gamma = \epsilon\phi\alpha - \epsilon\phi\beta$.

**Νικ. Καλλιγέρης;
Πx Πρxκτ.**

21) Νά δειχθῆ ὅτι:

$\left[\frac{\sigma\upsilon\nu^2\alpha + \sigma\upsilon\nu\alpha}{\eta\mu^2\alpha + \eta\mu\alpha} \right] : \left[\frac{\eta\mu^2\alpha - \eta\mu\alpha}{\sigma\omicron\nu^2\alpha - \sigma\upsilon\nu\alpha} \right] = \sigma\phi^2\alpha$

22) *Ομοίως ὅτι:

$\frac{(\tau\epsilon\mu\alpha + \sigma\tau\epsilon\mu\alpha - \tau\epsilon\mu\alpha - \sigma\tau\epsilon\mu\alpha)}{\tau\epsilon\mu^2\alpha + \sigma\tau\epsilon\mu^2\alpha + \tau\epsilon\mu\alpha \sigma\tau\epsilon\mu\alpha} = \eta\mu 2\alpha$

$\frac{\sigma\upsilon\nu\alpha + \eta\mu\alpha + 1}{\tau\epsilon\mu^2 2\alpha - \sigma\tau\epsilon\mu^2 2\alpha} = \eta\mu 2\alpha$

**Γιώργος Πολυράκης;
Ηβ Πρxκτ.**

Ζ΄) ΦΥΣΙΚΗΣ

23) *Ο Σωλήνας ενός αραιομέτρου έχει μήκος l = 165m και τομήν S = 2,5 mm². Στο νερό βυθίζεται εως τὸ κατώτατον ἄκρο τοῦ σωλήνος, ἔνω στο οινόπνευμα (2=0 8 $\frac{gr}{em^3}$) βυθίζεται εως τὸ ανώτατον ἄκρον. Νά ευρεθῆ ὁ ὄγκος τοῦ σωλήνος (πλωτήρος) τοῦ αραιομέτρου, τὸ βάρος τοῦ ὄργάνου και πόσο μήκος τοῦ σωλήνος θά εἶναι βυθισμένον, ὅταν τὸ ὄργανον ἐπιπλέει σὲ ὑγρὸ

$\epsilon = 0,9 \frac{gr}{cm^3}$

24) *Εντὸς δοχείου Α τίθεται διάλυμα Na cl (2=1, 1 $\frac{gr}{cm^3}$) τὸ

τοῖον μεταφέρεται διὰ σωλήνος ὄρντος ὡς ὄφων εις δοχεῖον Β. Ζητεῖται ἡ πίεσις p ἣτις προκαλεῖ τὴν κίνησιν τοῦ ὑγροῦ ἄν αἰ ἐλεύθεραι ἐπιφάνειαι τῶν δοχείων διαφέρουν κατὰ 7, 5 m.

**Νίκος Καλλιγέρης;
Ηx Πρxκτ.**

25) *Υδωρ ῥεεῖ ἐντὸς ἀγωγοῦ ακτίνος 50 cm μετχύτητα 50 m sec πρόκειται δὲ νὰ προσβάλῃ ὀριζοντίως τὰ πτερόγνια τροχοῦ Pelton και ἡ ταχύτης αὐτοῦ πρέπει νὰ εἶναι 157 m/sec. Ποία θά εἶναι ἡ ἀκτίς τοῦ τελικοῦ σωλήνος ἐκροῆς.

**Εὐχγγ. Κολοκοτρώνης;
Ηx Πρxκτ.**

Η΄) ΧΗΜΕΙΑΣ

26) Πόσα γραμμάρια ὑδροχλωρικοῦ ὀξέως και Πυρολουσίτου ἀπαιτοῦνται πρὸς πηροσκευὴν 284 γραμμαρίων χλωρίου;

27) Πόσα γραμμάρια ὑπεροξειδίου τοῦ Νατρίου και ὕδατος ἀπαιτοῦνται πρὸς παρασκευὴν 448 λίτρων ὀξυγόνου μετρηθέντος ὑπὸ πίεσιν 38 cm Hg και θερμοκρασίαν 21°, 4°R;

28) Συσκευὴ παρασκευῆς Ἰωδίου περιέχει Ἰωδιοῦχον Νάτριον, Πυρολουσίτην και Θεϊκὸν ὀξύ, συνολικοῦ βάρους 3,405 Kgr. Πόσα γραμμάρια Ἰωδίου θά παρασκευασθοῦν ἐκ τῆς ἀντιδράσεως αὐτῆς;

**Π. Ἀρώνης;
Ηx Πρxκτικεῦ**

29) 3,05 gr μετάλλου τινὸς ἐπιδρωσὶ ἐπὶ περισσειᾳ Hcl ἐλυθερῶνONTa 3,189, Η₂ μετρηθέντα εις 22°C και 75 mm Hg πίεσιν. Ποῖον τὸ χημικὸν ἰσοδύναμο τοῦ μετάλλου;

**Νίκος Καλλιγέρης;
Ηx Πρxκτ.**

TESTS

1) Τρεῖς φίλοι θέλησαν νὰ παίξουν ἓνα παιγνίδι εις ἓνα τέταρτο φίλο τους και νὰ γελᾶσουν μαζί του. Ἐνας λοιπὸν ἀπὸ τοὺς τρεῖς κατώρθωσε νὰ μῆγ σιτὸ σπῖτι τοῦ τέταρτου ὅταν ἐκεῖνος ἔλειπε και νὰ σκαρῶσῃ τὸ «κόλλο». Φεύγοντας ὁμῶς τοῦ ἔπεσε ἓνα μικρὸ μπλόκ πού ὅταν τὸ βρῆκε ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ σπιτιοῦ εἶδε μέσα διὰ φορα σῆδ α πού ἔδειχναν ὅτι ὁ κάτοχός του εἶχε δύο ἐπαγγέλματα ἔχοντα σχέση μετὴν καλλιτεχνία

Μπορεῖτε τώρα μετὰ παρακάτω στοιχεῖα νὰ βρῆτε ποῖος ἀπὸ τοὺς τρεῖς φίλους μῆγρε σιτὸ σπῖτι τοῦ τετάρτου; 1) Οἱ τρεῖς φίλοι ἦσαν ὁ Γιώργος, ὁ Μανώλης και ὁ Γιάννης. Καθ' ἓνας εἶχε δύο ἀπὸ τὰ ἐπαγγέλματα: ῥάπτης, γλύπτης ζωγράφος, μουσικός, ὑποδηματοποιὸς και κουρέας. 2) *Ο ῥάπτης συνεδέετο ἰδιαίτερα μετὸν μουσικό. 3) *Ο μουσικός και ὁ ὑποδηματοποιὸς ἔπαιζαν σκάκι σιτὸ σπῖτι τοῦ Μανώλη, 4) *Ο ῥάπτης εἶχε βαφτίσει τὴν κοροῦλα τοῦ ζωγράφου. 5) *Ο ζωγράφος ἔμενε στὴν ἴδια συνοικία μετὸν γλύπτη. 6) *Ο Γιάννης ἦταν κατὰ 2 χρόνια μεγαλύτερος τοῦ ὑποδηματοποιοῦ 7) *Ο Γιώργος ἐπῆγαινε κάθε Κυριακὴ σιτὸ κηνῦγι μετὸν Γιάννη και τὸν Ζωγράφο.

Γιώργος Πολυράκης; Ηβ Πρxκτ.

- 2) *Αριθμητικὴ λέξεων
- α) Βιαία ἀπόσπασις—Στεφιά= Μουσικὸν ὄργανον.
- β) Νημάτιον+*Ἀρχαῖος Θεὸς+*Ἀνθι= Εὐρωπαϊκὴ χώρα.
- γ) *Ἐκπαιδευτικὸς—χοντροῦ σχοι νι= Μέσον φωτισμοῦ τῶν ἀρχαίων.
- δ) Νότα+*Ἀφρικανὸς φύλαχος+*Φωνῆεν= *Ἀπαράτητον σὲ μιὰ νοικοκυρὰ γιὰ τὸ καθάρισμα τοῦ σπιτιοῦ.
- ε) Πόλις+*Ξένο ἄρνητικὸ+*Ἀριθμητικὸν= Προτάτις τῶν πολιτῶν.
- ς) Κεφᾶτος—Προθέσις= *Ἀνεπιθύμητος ἀλλὰ ἀναπόφευκτος ἐπισκέπτης
- ζ) Περόφνον πτηνὸν—*Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία= Χρονικὴ διάρκεια.
- η) Βυζαντινὴ νότα+*Ροῆ+*Ἀνθη—Παρεῤφσεις.
- θ) Σύνολον ὕλικῶν ἀγαθῶν—πρόθεσις= ἡ ὕλη.

Μιχ. Χεχλακόκης; Ηβ Πρxκτ.

3 Κλέφτες μῆγαν σιτὸ χωριό, νὰ κλέψουν τὸ χωριὸ ἀπ' τὰ παράθυρα ἔφυγε τοῖς ἀνθρώπους πιάσαν.

4) *Ἀνθὲς νὰ φανερώσης ποταμὸ στὴν Ἄττικὴ λάσπη θά ἐνώσης μ' ἀντωνυμία Κτητικὴ.

5) Εἶναι δύσκολο παιγνίδι τσως και ἀνισρὸ βάζω μέσα ἓνα γράμμα και ἀρέσως τὸ φορῶ.

Εὐχγγ. Κολοκοτρώνης; Ηx Πρxκτ.

ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΙΟΝ

Φίλοι μας αγαπημένοι.

Για έβδομο έτος ή «Μαθητική Ήχώ» τὸ ἀγαπημένο σας περιοδικὸ ἢ ἀποτελεσθῆναι ἕνα συνδυαστικὸ κρίκο πὸ ἢ ἐνώσει ὅλο τὸν μαθητικόκοσμο σ' ἕνα αἰσθημα ἀγνῆς φιλίας καὶ κατανόησεως. Πρῶτα ἀπ' ὅλα δέ, πρέπει νὰ κάνωμε γνωστὴ τὴν ἀπόφασή μας νὰ ἀνεβάσωμε τὸ περιοδικὸ σ' ἀνώτερα πνευματικὰ ἐπίπεδα οὕτως ὥστε νὰ ἀποτελῆ ἕνα δείγμα πραγματικῆς μαθητικῆς ἐργασίας ἐπιδεικτικῆς ἐξελίξεως. Μ' αὐτὰς τὶς κινήσεις φιλοδοξοῦμε νὰ δώσωμε μιὰ ἀνανεωμένη γραμμὴ στὸ περιοδικό, εὐπρόσδεκτη ἐλπίζομε ἀπ' ὅλους. Κάθε νέο σας ἀμφίβλοιο κί ἀν εἶναι δίδει πάντα ἐλπίδες βελτιώσεως.

Καὶ τώρα ἄς ἔλθομε στὸ θέμα πὸ μᾶς ἀπασχολεῖ περισσότερο.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ: Ὁ παρακαλέσωμεν καὶ ἐφέτος τοὺς σεβαστοὺς μας Γυμνασιάρχους νὰ μᾶς ὀρίσουν ἀπὸ τὸ Γυμνάσιόν τους δύο ἀνταποκριτὰς ἐκ τῶν δύο τελευταίων τάξεων, μὲ τοὺς ὁποίους νὰ συνεργαζώμεθα διὰ τὴν κυκλοφορίαν μας, τὰ ἄλλα ζητήματα τοῦ περιοδικοῦ, ἀνταποκρίσεις, συνεργασίας κ.λ.π. Οἱ ἀνταποκριταὶ εἰς τὰ Γυμνάσια εἶναι ὁ πνεῦμος καὶ ἡ κινητήριος δύναμις τοῦ περιοδικοῦ. Ἀπὸ αὐτοὺς ἐξαρτᾶται ἡ κανονικὴ κυκλοφορία καὶ τὸ καλὸ τοῦ περιεχομένου. Οἱ ἀνταποκριταὶ ἀποτελοῦν μέλη τῆς Μεγάλῃς Παιδαγωγικῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία κάθε χρόνον ἐκδίδει καὶ κυκλοφορεῖ τὸ περιοδικό, διαμοιραζόμενοι καὶ τὰς εὐθύναις διὰ τὴν κανονικὴν του κυκλο-

φορίαν καὶ ἀρτιωτέραν του ἐμφάνεισιν. Ἀπὸ τοὺς ἀνταποκριτὰς τοῦ τὸ περιοδικὸν περιμένει ἐφέτος πολὺ περισσότερα ἀπὸ τὸ παρελθόν, διότι προσετέθη ἡ πείρα τῶσων ἐτῶν.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΙ. Τὸ περιοδικὸν στηρίζει ὅλην του τὴν ἐπιτυχίαν καὶ εὐρεῖται κυκλοφορίαν του εἰς τὰς συνεργασίας τῶν φίλων τοῦ συμμαθητῶν καὶ συμμαθητριῶν

Πάντοτε κατεβάλλετο φροντίς νὰ δημοσιεύωνται αἱ καλύτεραι συνεργασίαι καὶ ἀπὸ τῶσας χιλιάδας μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τῆς Κρήτης ἐγίνετο ἡ πλέον αὐστηρὰ ἐπιλογή. Τοῦτο ἢ τηρηθῆ καὶ ἐφέτος.

Παρακαλοῦμε τοὺς ἀστέλλοντας θέματα πρὸς δημοσίευσιν νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν τους τὰ ἑξῆς: Τὰ θέματα νὰ εἶναι σύντομα, ὅσον τὸ δυνατόν. Ὁ ἀ προτιμῶνται πάντοτε τὰ σύντομα θέματα. β) Νὰ εἶναι καθαρογραμμένα, σὲ κόλλῃ διαγωνισμοῦ καὶ ἀπὸ τῆ μιᾶς μεριάς. γ) Νὰ εἶναι διορθωμένα καὶ ὑπογεγραμμένα εὐαναγνώστως ἀπὸ καθηγητὴν τοῦ Γυμνασίου, ὅτι εἶναι κατάλληλα πρὸς δημοσίευσιν. δ) Τὰ θέματα νὰ εἶναι ἐπικαιρα ὅσον τὸ δυνατόν. ε) Τὰ θέματα νὰ εἶναι κατὰ κανόνα μαθητικοῦ περιεχομένου. ς) Προτιμῶνται:

τὸ μαθητικὸ διήγημα, χρονογράφημα, σάτιρα, μαθητικαὶ ἐντυπώσεις, τὰ γέα τοῦ Γυμνασίου, ἡ μαθητικὴ κίνησις, ἡ πρόδος κ.λπ.

Η ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ παραμένει ἡ ἴδια παρὰ τὴν αὐξήσιν τῶν ἐξόδων του, δηλ. 1.50 δρχ

Παρακαλοῦμε πολὺ τοὺς φίλους ἀναγνώστας μας νὰ δίδουν ἀμέσως τὸ ἀντίτιμον τοῦ φύλλου, διότι καταλαβαίνουν τὴ δυσκόλια συναντᾶ ἡ διαχείρησις μας εἰς τὴν κανονικὴν κυκλοφορίαν τοῦ περιοδικοῦ.

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ἀποτελεῖ τὸ οὐσιαστικώτερον μέρος τοῦ περιοδικοῦ καὶ πρέπει ὅλοι οἱ συνεργάται νὰ καταβάλλουν πάντοτε φροντίδας διὰ τὴν πλήρη ἐμφάνεισιν τῆς καὶ εἰς τὴν ἀποστολὴν ἀσκήσεων καὶ τὴν λύσιν τῶν προτεινομένων. Ὅ,τι καλύτερον ἔχει νὰ παρουσιάσῃ ἡ μαθητικὴ νεολαία τῆς Κρήτης πρέπει νὰ ἴδῃ τὸ φῶς εἰς τὰς στήλας τοῦ περιοδικοῦ. Περιμένομεν διὰ νὰ ποῦμε καὶ τὰς κρίσεις μας.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ Τὰ γράμματα νὰ ἀπευθύνωνται πρὸς τὸ περιοδικὸν «Μαθ. Ήχώ» Β' Γυμν. Χανίων.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Τὸ προσεχές μας τεύχος ἢ εἶναι ἀφιερωμένο εἰς τὴν μνήμην τοῦ Μεγάλου Πνευματικοῦ τέκνου τῆς Κρήτης Νίκου Καζαντζάκη.

Ἐπεύθυνος ὅλης

ΣΠ. ΜΑΡΚΟΥΛΑΚΗΣ

Συνοικία Ἁγίου Κωνσταντίνου

Προϊστάμενος Τυπογραφείου

Στυλ. Χρ. Χατζημιχαήλ

Ὁδὸς Λίμνης (Ὀπισθεν Ἁγίου Λουκά)